Халқ денгиздир, халқ тўлқиндир, халқ кучдир!

ХАЛҚ СЎЗИ

خلق سوزی

ҲИЖРИЙ ҚАМАРИЙ, 1412 ЙИЛ, ЗУЛ-ҲИЖЖА, 5-КУН. ● ШАМСИЙ, 1371 ЙИЛ, ЖАВЗО, 16-КУН.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамасининг рўзномаси

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган 1992 ЙИЛ 6 ИЮНЬ, ШАНБА, 109—СОН ● 330● НАРХИ: сотувда 1 сўм 50 тийин.

РЕСПУБЛИКА ОЛИЙ КЕНГАШИ КОМИТЕТИДА

Тошкентда 5 июнь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Халқаро ишлар комитетининг мажлиси бўлди. Унда вазирликлар ва идораларнинг, қўшма корхоналарнинг раҳбарлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги қўшма корхоналар иши юзасидан маслаҳатлар эксперт гуруҳи қатнашди.

Мажлисни комитет раиси П. Ҳабибуллаев бошқарди. «Ташқи иқтисодий фаолият тўғрисидаги қонуннинг биргаликдаги ишбилармонликни ривожлантириш қисмининг бажарилиши ҳақида»ги масала кўриб чиқилди.

Мажлисда таъкидлаб ўтилганидек, ташқи иқтисодий фаолият, хорижий сармоялар тўғрисидаги қонунлар қабул қилингач, Ўзбекистонда қўшма омилкорлик кенг ривож топди. Ҳозир 300 га яқин қўшма корхона ишлаб турибди. Уларнинг учдан бир қисми халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва сотиш билан, 50 тадан кўпроғи қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етиштириш, қайта ишлаш ва сотиш билан шуғулланмоқда. Қурилишда, тиббий ва доришунослик саноатида, илм-фан, саёҳатчилик, электрон-ҳисоблаш техникаси ва бошқа соҳаларда қўшма корхоналар барпо этилди. Улар истеъмол бозорини моллар билан тўлдириш ва хизмат кўрсатиш юзасидан кўп иш қилмоқда.

Лекин шу билан бир қаторда республикада ҳозирча қўшма омилкорлик тўғрисидаги сиёсат аниқ ишлаб чиқилмаганлиги, ташқи иқтисодий алоқаларни ривожлантириш давлат дастурининг йўқлиги мажлисда таъкидлаб ўтилди. Фаолиятнинг республика ҳамда унда яшовчи халқларнинг манфаатлари нуқтаи назаридан устивор йўналишлари ва турлари аниқланмаган.

Комитет мажлисида «МДҲ-да қатнашувчи давлатлар консуллик ходимларининг шу йил 7—8 майдаги кенгаши якунлари тўғрисида»ги масала ҳам муҳокама қилинди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

(ЎзА).

СИРДАРЁ МЕҲНАТКАШЛАРИ ҲУЗУРИДА

Ўзбекистон Республикаси Бош вазири А. Муталов жумҳурият вазирликлари ва идораларининг бир гуруҳ раҳбарлари билан бирга 3 — 4 июнь кунлари Сирдарё вилоятида бўлди, хўжаликлар ва корхоналарнинг иши билан танишди, кучли жала ва селдан зарар кўрган жойларга бориб, деҳқонлар билан суҳбатлашди, уларга қандай ёрдам берилаётганини сўраб-суриштирди.

Гулистонда фаоллар билан учрашув ўтказилди. Унда вилоят иқтисодиётини барқарорлаштириш ва кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш масалалари муҳокама қилинди. Республика қишлоқ хўжалик вазири М. Исломов вилоят деҳқонлари ва чорвадорлари олдида турган вазифалар ҳақида гапирди.

Учрашувда вилоят ҳокими Б. Маҳмудов иштирок этди.

ШОИРА ЮБИЛЕЙИ ТАРАДДУДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси ўзбек адабиётининг йирик намояндаси ва атоқли давлат арбоби Моҳларойим—Нодиранинг тарихда тутган катта ўрни ва туғилганига 200 йил тўлиши муносабати билан бу йил унинг юбилейини ўтказишга қарор қилди. Республика бош вазирининг ўринбосари Э. Самандаров раислигида юбилей ўтказиш комиссияси тузилди.

5 июнь куни комиссиянинг дастлабки йиғилишида шоира таваллудини нишонлашга тайёргарлик ва тантаналар ўтказилиши билан боғлиқ масалалар муҳокама этилди.

Янгийўлдаги консерва заводи ишчилари бу йилни муваффақиятли бошлашди. Корхона тайёрлаётган маҳсулот ҳажми ошиб, сифати яхшиланмоқда. Бунда директор ўринбосари Ғафур Қосимов раҳбарлик қилаётган қишлоқ хўжалик бўлимининг ҳиссаси катта. Бугунги кунда вилоят хўжаликларидан 110 тонна бодринг, 60 тонна карам ва 2,5 тонна саримсоқ пиёз ва бошқа сабзавот экинлари сотиб олинди. Бу ўтган йилги шу даврга нисбатан анча кўп. Заводнинг тайёрловчилари ҳаммаси бўлиб 42 минг тонна сабзавот ва 4 минг тонна мева сотиб олишни режалаштирган.

СУРАТДА: завод директори ўринбосари Ғафур Қосимов, Зангиота районидан «Наврўз» колхози бригадири Худойберди Файзиев ва тайёрловчи Абдуманноп Турсунбоев жўнатилажак қулупнайларнинг сифатини текширмоқда.

Ф. ҚУРБОНБОЕВ олган сурат.

ОБУНА — 92

Раҳматилла ЖАЛИЛОВ, Қарши район ҳокими:

«ЎЗ НАШРИМИЗНИ ҚЎЛЛАЙМИЗ!»

Халқ ҳокимиятчилиги шаклланаётган паллада унинг бош нашри — «Халқ сўзи» рўзномасининг қийин аҳволда қолганига бепарво қараб бўлмайди.

Бугунги муаммоларни дадил кўтариб чиқаётган, кўплаб ўқимишли мақолалар эълон қилган нашр кишилар қалбидан муносиб жой олган. Унинг ҳар бир ҳокимият ходимининг, ҳар бир раҳбарнинг, зиёлининг доимий ҳамроҳи бўлиши керак, деб ўйлайман.

Районда обунага жиддий киришдик, ташкилот ва муассасалар кучи билан қисқа вақтда 150 та обуна таъминланди. Бу кўрсаткич ҳали яна бир неча бараварга ошади.

Қўчқор ТЎЙЧИЕВ, Косон район ҳокими, Ўзбекистон халқ депутати.

«МАҚСАДИМИЗ— МУШТАРАК»

Мустақил давлат Олий Кенгаши ва ҳукуматининг нашри келгусида амалга оширилиши мўлжалланган улуғвор ишлар кўламига мос юқори нуфузли, ҳар жиҳатдан таъминланган, мустақил қаламкашлар жамоасига эга бўлган ижодий рўзнома бўлиши равшан ҳақиқат. Биз, қуйида фаолият кўрсатаётган ҳокимият ходимлари, буни қалбдан англаймиз ва бу эзгу интилишни сиз билан бирга ҳис этамиз.

Районимизда йилнинг иккинчи ярмида ҳам олдингидан кам бўлмаган муштарийлар «Халқ сўзи»ни олиб ўқишига эришамиз!

ЭШИТМАДИМ ДЕМАНГЛАР

ЖЎЖАНИ КУЗДА САНАШАДИ

● АҚШнинг навбатдаги Президенти ким бўларкин?

Албатта, ҳозирча ушбу саволга ҳеч ким аниқ жавоб беролмайди. Аммо... Миллиардер Росс Перро номзодини кўрсатишга расмий розилик бермаган эса-да, унга ҳурмат кучли экан. Яқинда ўтган социологик тадқиқот буни яққол кўрсатди. Савол-жавобда иштирок этган аҳолининг 36 фоизи сайловда уни қўллажагини билдирди. Ҳозирги Президент Жорж Буш эса 31 процент «овоз» олди. Сайлов ноябрда ўтказилади ёки бошқача қилиб айтганда, жўжани кузда санаймиз.

СОБИҚЛАР ЯНА БОШ КЎТАРИШЯПТИ

● Норин вилоятидаги хўжаликлардан бирига Усубалиевнинг номи берилди.

Турдохун Усубалиев қариб чорак аср давомида Қирғизистон Компартияси Марказий Комитетига сардорлик қилди. У фан доктори ҳамдир, байналмилалчилик мавзуида диссертация ёқлаганди. Шунинг таъкидлаш жоизки, бу собиқ раҳбар яқинда Қирғизистон халқ депутати этиб сайланди.

БРЕЖНЕВ САХИЙМИ, ГОРБАЧЕВ?

● Уч юз миллиард доллар.

Леонид Брежнев КПСС ва Қизил империя обрўйини жаҳон миқёсида мустаҳкамлаш учун ҳукмдорлигининг сўнгги етти йилида ана шунча маблағ сарфлабди. Михаил Горбачев эса ундан ҳам кўпроқ пул сочган экан. Ҳа, афғон уруши учун СССРдан ҳар ойи бир миллиард доллар кетган.

Ушбу рақамлар америкалик иқтисодчи-муҳожир И. Олейник ҳисоботидан олинди. Ундан ташқари Сиёсий Бюро Ғарбдаги банкларга хуфёна равишда 14 миллион доллар жойлаштирган экан. Борис Ельцин уларнинг жойини аниқлаш учун АҚШлик хусусий изқуварлар фирмасига мурожаат қилди. У бу пулларни собиқ СССРнинг ташқи қарзига ишлатмоқчи (қарз миқдори 70 миллион долларди).

МИКОЯННИНГ ТАКЛИФИ БЎЙИЧА ЎТКАЗИЛГАН ДАФН

● Бундан 30 йил илгари Новочеркасск шаҳридаги Ленин майдонига чиққан ўнлаб одамлар отиб ташланганди.

Воқеа тафсилотлари мана энди маълум бўлаётир. Ўшанда турмуш ночорлигидан сабр косаси тўлган одамлар аёвсиз ўлдирилувди. Шаҳар фирқа комитетида ҳалок бўлганларни қай тарзда билдирмай кўмиш масаласи бир неча соат баҳсларга сабаб бўлган. Уча Москвадан келган Сиёсий Бюро аъзолари фаол иштирок этишди. Улардан бири, адашмасак, Козлов уларни муз солинган вагонга жойлаб, Ўрта Осиёдаги саҳроларга яширинча кўмишни, бошқаси эса қопларга солиб, денгизга улоқтиришни таклиф қилишди.

Аммо Анастас Микояннинг таклифигина кўпчиликка маъқул тушди: жасадларни бир қабрга иккитадан қилиб, шаҳарнинг энг чекка қабристонларига кўмиш... Ўтган куни Новочеркасскда марҳумлар хотирланди, мингга яқин одамлар майдондаги Ленин ҳайкалини олиб ташлаш масаласини кўтарди.

ПУЛЕМЁТ КЕРАКМИ? МАРҲАМАТ, 150 МИНГ ЧЎЗИНГ!

● Ҳамдўстликка кирувчи мамлакатларда қурол ўғирлаш ниҳоятда кучайди.

Ҳарбий омборхоналардан энг кўп ўмариладигани пулемёт билан автомат экан. Уларга чарқа бозорида ҳам эҳтиёж ҳам катта: пулемёт 150 минг сўм, автоматнинг нархи — 100 минг сўм.

ТОШКЕНТЛИК «СЕВИШГАНЛАР» ГОЛЛИВУДДА

● «Голливуд рекордс Компанис» фирмасининг халқаро қўшиқ конкурсига якун ясалди.

Унда Тошкент Шарқшунослик институти студенти Андрей Гидастов ижросида ва ўзи куй басталаган «Севишганлар» қўшиғига биринчи ўрин берилди.

НАРИГИ ДУНЁДАН ЮБОРИЛГАН ХАТ?!

● Минсклик Мария онасидан келган мактубни ўқидию, ҳушидан кетди.

Гап шундаки, унинг волидаси бундан 13 йил муқаддам вафот этганди. «Текшир-текширлар» шуни кўрсатдики, — деб ёзади «Советская Белоруссия» рўзномаси, — мактуб Мариянинг онаси томонидан битилган бўлиб, у Борисов шаҳридан Минскка икки кунда келган, аммо бу ердаги почта бўлимида... нақ 14 йил сақланган, эгасига жўнатилган.

БИЗГА МОС ЭКАН!

● Ҳозир электр лампочкаси анқонинг уруғи.

Устига-устак, Ильич чироқлари тез-тез куйиб туради. Колифорнидаги «Интерсос текнолоджиз» компанияси мутахассислари антиқа лампа ихтиро қилишди: у 18 йилгача мутлақо куймас экан. Қани энди бизда шундай чироқ бўлсайди!

АМЕРИКАЛИК АЗРОИЛ

● У Мичиган штатида яшайди.

Исми-шарифи — Жек Кеворкян, касби... врач. Пенсияга чиққанидан сўнг «азроиллик» қила бошлади. У тузалмайдиган касталикка йўлиққан, йиллар давомида оғир азоблар исканжасида келаётган, қуллас, ўлимга рози, лекин ўзини ўзи ўлдиришга журъат этолмаётган беморларга ўз ихтиёрига кўра у дунёга равона бўлишда кўмаклашади. Бу ишни осонлаштирувчи иккита машина ихтиро ҳам қилган.

ДЕПУТАТ ҲУЗУРИДА

ИСТАГАН ИМКОН ТОПАР

Бобомурод Омонов номли колхознинг сут соғувчиси, айни пайтда Халқ демократик партиясининг Узун район комитети иккинчи котиби бўлиб ишлаётган Зулхумор НИЁЗОВА учун депутатлик янгилик эмас. У аввал Сурхондарё вилояти кенгашининг, район кенгашининг депутати бўлган. Ўзбекистон Республикаси халқ депутати мандатини қўлга киритишдан аввал унинг номзоди КПССдан СССР халқ депутатлигига кўрсатилган эди. Аммо бу рўйхатда улуғ ҳамюртларининг кўрилганидан сўнг номзодини қайтариб олди. Унинг бу, камтарлиги кейинги истиқболга йўл очган экан.

— Зулхумор, сизни биз Ўзбекистон парламентининг дастлабки сессиясидаёқ эслаб қолган эдик: парламент таркиби ҳақидаги дадил таклифларингиз эътиборсиз қолган бўлса-да, ҳозиргача ҳеч кимнинг эсидан чиққани йўқ. Чунки ўшанда сиз бор гапни айтган эдингиз, тўғрими?

— Биз, миллий масала ҳақида кўп гапирганимиз билан, бу масалага эътибор бермаслигимиз аста-секин аён бўлаётир. Мен тожикман. Аммо баъзи тожикларимиз тожик бўла туриб, паспортига «Ўзбек» деб ёздиришган. Бу ҳақда кейинги пайтларда газеталарда ҳам кўп ёзилаяпти. Сиз йўлаб кўринг — биз Тожикистонга қўшни бўлганимиз учун Узунда тожиклар жуда кўп. Ва бунинг ҳеч қайрон қоладиган жойи йўқ. Менинг ўша таклифим ҳозиргача ҳеч кимнинг эсидан чиқмаган экан, демак бир гап бордир-да.

— Узунда ҳар уч одамнинг бир нафари тожик. Уларнинг ҳамкорлиги қандай?

— Бизнинг районимизда «Сен ўзбек», «Сен тожик» деган гапларни эшитмайсиз. Масалан, менинг икала синглим ҳам ўзбек хонадонига келин бўлиб тушишган. Туғишган жиянларимни мен қандай қилиб нари тур дейин?

— Сайлов чоғи даъвогарлар кучли эди. Муваффақиятингизни қандай изоҳлайсиз?

— Биласизми, сайловолди кунлари ҳамма ҳам зо қилиб қолдилар. Мен деярли сайловолди учрашувларига бормаганман. Борганимда ҳам жуда кам. Учрашувлар ҳам қисқа бўлар эди. Мен етмиш етинчи йилдан бери Бобомурод Омонов номли колхозда сут соғувчи бўлиб ишладим. Жамоат ишларида фаол эдим. Бир сўз билан айтганда, халқ мени жуда яхши билар эди. Лекин бу билан рақобатчиларимни заррача камситмоқчи эмасман. Улар жуда ҳурматли кишилар. Биз ҳозир ҳам бир-биримиз билан жуда қалинмиз. Мен сизга айтсам, сайловдан зўрға ўтганман. Эллик икки фоиз овоз олган эдим.

— Уйингиздагилар сизни депутат бўлишингизни қандай қабул қилдилар?

— О-о, улар хурсанд бўлишди. Айниқса фарзандларим.

— Сайловчилар билан муносабатингиз қандай?

— Илгари сайловчилар билан учрашувларни район партия комитети тартибга солиб турар, керак бўлса ташкил қилар эди. Ҳозир бу иш билан ўзимиз — депутатлар шуғулланамиз. Шунинг учун бу учрашувларда аниқ график йўқ. Энг муҳими, сайловчилар мени жуда яхши билишади. Биз улар билан кўчада ҳам, тўйлару-маъракаларда ҳам турли хил масалаларни ҳал қилиб кетаверамиз. Юрак ютиб мурожаат қилган одамга ҳеч қачон «идорага бор» демайман.

— Ижтимоий ҳаётимиздаги чигалликлар, танқисликлар депутатларга бўлаётган мурожаатларнинг мазмунини ҳам ўзгартириб юборгандир балки?

— Ҳозир ҳамма «БЕР!» дейди. Чунки ҳеч жойда ҳеч нарса йўқ. Ана шундай пайтда сайловчиларнинг кўнглини кўтариш, уларнинг раъйига қараб иш тутиш одамни қийнаб ташлайди. Чунки, ўзингиз ҳам биласиз, ҳаётимиз, турмуш тарзимиз кун сайин кескинлашиб бораётир. Биз қанча мажруҳ аскарларимизни Узунга қайтармадик дейсиз?

— Нима, уларнинг орқасидан бордингизми?

— Йўқ, депутатлик сўрови билан лозим бўлган идораларга мурожаат қилдим. Ҳарбий қисмларга хатлар жўнатдим. Чунки, расмиятчилик шу даражада етганки, оддий фуқаронинг кўп идораларда тинглашмайди. Баъзи идораларга эса уларнинг қадамлари етмайди. Ўзбекистон Республикасининг халқ депутатларига эса катта ваколат бор. Бу ваколат менга, ана шундай ваколат берган халққа хизмат қилмаса, унинг нима кераги бор?

— Тўғри айтдингиз.

— Мен илгариги депутатларга ҳавас қиламан. Чунки бундан беш-олти йил илгари депутат бир ҳаракат қилса жуда кўп ишларни қилиб ташлар эди. Ҳозир бу ишни уддаламоқ учун минг марта мингта идоранинг эшигига доқил бўлмоқ даркор. Тожикистон билан чегарадош «Боботоғ» деган совхозимиз бор. Кофирниҳон дарёсининг ўнг қирғоғида жойлашган. Нариги қирғоғи эса Тожикистон. Ана шу дарё устидан кўприк қурдик. Бу ишга ҳар икки тарафнинг халқи, кучлари сафарбар этилди. Ҳозир бу катта дарёнинг икки қирғоғи тутишди — кўприк битди. Кўзлари шундами, бу ерларда Тошкент телевидениеси кўрсатувлари кўрсатилмайди. Сайловчилар телеминора қурилиши тўғрисида наказ беришган эди. Тошкентда ҳам бу ҳақда катта-катта раҳбарлар билан мунозара олиб бордик. Умуман олганда ишлар силжиди. Ҳозир бу иш Сурхондарё вилояти ижроқўмининг ўринбосари Қосимжон ака Холдоровнинг назоратида турипти.

— Яна...

— Яна, «Свердлов» колхозидаги 844 ўринли мактаб қурилишининг харажатлари давлат ҳисобидан бўладиган бўлди. Қурилиш ишлари бошланди. Унинг қиймати 3 миллион сўм!

Шунингдек, «Гулистон» колхозидаги болалар боғчасининг қурилиши ҳам шу давлат ҳисобидан бўлаяпти. Бобомурод Омонов номли колхозни газлаштириш ҳам менинг зиммамда. Яқинда Тошкентдаги катта-катта идораларга кириб, районимиз учун 7 километр узунликдаги қувур ундирдим. Ярмидан кўпини районга ташиб келишга улгурдик.

— Соғувчиликни ташлаб, райкомнинг иккинчи котиби бўлиб кетибсиз. Рўзғор, фарзандларга ажратилган вақтингиз тобора камайиб бораяпти.

— Биласизми, эътиборни оёқости қилмаслик керак. Менинг фикрим шундай. Одамнинг қилганини одам қилади. Қолаверса, партия иши, унинг қурилиши мен учун янгилик эмас. Районимизнинг катталари мени шу ишга таклиф қилишди, уйдагилар билан кенгашиб рози бўлдим, мана ишлаяпман.

— Фарзандларингиз сизга қўшилиб Тошкентга отланмадими?

— Йўқ, улар менинг нимага, қаёққа кетаётганимни жуда яхши билишади. Шунинг учун мен йўлга отлансам... хайрлашишади, шод хуррамлик билан кузатиб қўйишади.

— Дадаларингизчи?

— Хўжайин бир ёққа жўнаса... хафа бўлишади, ёнимиздан ҳеч ёққа кетманг, дейишади.

— Бўлди, менинг бошқа гапим йўқ. Ишларингизга муваффақият, соғ бўлинг.

Тожиддин РАЗЗОҚ, «Халқ сўзи»нинг ўз мухбири.

Россия чегараларини мустаҳкамламоқда

Василий Кононенко, «Известия».

Президент Б. Ельциннинг 4 июнь куни ҳукумат мажлисида Россия МДҲ давлатлари билан чегараларини шошилинч равишда мустаҳкамлаши зарурлиги ҳақидаги гапларини шов-шувли хабар деб аташ мумкин. Бу гап Россия ички ишлар вазирлиги раҳбарлари иштирокида милициянинг мустаҳкамлаш тўғрисидаги масала муҳокамаси чоғида айтилди.

Ички ишлар вазири В. Ерин маърузасида милициянинг жиноятчиликка қарши курашига доир рақамларни келтирди: ўғрилик, айниқса ўқ отадиган қуроллар ўғирланиши фалокатли даражада кўпайиб бормоқда. Мутахассисларнинг фикрича, 1995 йилга бориб бундай ўғриликлар сони икки баравар кўпайиши мумкин. Ички ишлар идоралари жиноятчиликка қарши операцияларни ўтказмоқдалар. Апрель — май ойлардагина 17 минг жиноят фош этилди, 2,5 мингга яқин жиноятчи ушланди, улар давлатга саккиз миллион сўмлик зарар етказган.

Президентнинг фармонига мувофиқ порахўрликка қарши кураш олиб борилмоқда. Яқинда Россия Марказий банки ва тижорат банклари орқали маблағни нақд пулга айлантириш билан шуғулланиб келган жиноий гуруҳ фош этилди. Тинтув чоғида улардан 30 миллион сўм нақд пул мусодара қилинди.

Вазир Россиядаги жиноятчилик ҳолатини тасвирлаб, милицияни мустаҳкамлаш учун қўшимча маблағ ажратишни сўради. Ҳозирги шароитда ҳар бир ички ишлар ходимининг чегараланиши бирини қурол билан таъминлаш абзал бўлиши мумкин, бошқалари тўғрисида эса ...

Россия чегараларининг мустаҳкамлашга доир...

Маданият вазири Е. Сидоров шу вақтда ... Россиядан миллий қадриятлар ... чиқиб кетилмоқда. Иконалар, асарларнинг 80 фоизи чет элларга чиқиб кетган. Бунинг сабаблари бир нечта: мамлакатдан чиқиб кетиш ва кириш тартиби ... Ғарбда ... Божхона тўғрисида қонун йўқ. Бу жараённи назорат қилиб турадиган махсус ташкилот ҳам йўқ, бунинг устига чегара ниҳоятда ҳам нозик. Бу кечиктириб бўлмайдиган муаммони жуда тез ҳал этиш мумкин.

Президент шу хусусда Хавфсизлик кенгашининг 3 июнда бўлиб ўтган мажлисида Россия давлат чегараси ва божхонасига тегишли тадбирлар ...

МДҲ доирасидаги мажвуд чегара қўшинларига қўшимча равишда Россия чегара қўшинларини тузишга қарор қилинди.

Мустаҳкамлаша доир шошилинч чоралар кўрилди. Ҳукумат ... қабул қилинганлигини айтди. Гап шундаки, деб давом этди Президент, МДҲнинг айрим давлатлари, аввало Ўрта Осиё давлатлари ўз ҳудудлари орқали рухсатномасиз кечиш ва кетиш тўғрисида келишувга келишмаганлар ... Россия ҳудудларига ўз ҳудудлари орқали ... Шу сабабли, агар ... Москва орқали ... Россия ҳудудига жиноятчи ва ҳатто эрон ... ўтиши мумкин ... Шу сабабдан, Россия, Белоруссия, Молдова, Украинада ҳам шундай мандатларни ... мумкин.

Хавфсизлик вазирлигига бўйсунади. Шу билан бир вақтда божхона хизмати айниқса Болтиқбўйи йўналишида мустаҳкамланади. Украина билан, сўнгра эса Озарбайжон билан давлат чегараларини барпо этиш, шунингдек Грузия билан чегараларни барпо этиш ҳақида ҳам қарор қабул қилинди.

Президент шу масала муҳокамаси якунида ички ишлар вазирлиги илгари ... ишлар ...

Бироқ у бу йил ва келгуси йилда ички ишлар идоралари ходимлари сонининг 140 минг кишига кўпайтирилиши масаласига шубҳа билдирди.

Хукумат ер ва аграр ислоҳот марказини барпо этиш тўғрисидаги масалани ҳам кўриб чиқди.

Федерал контракт тизимининг барпо этиш ва 1992 йилда давлатнинг хусусийлаштириш дастури унинчи масала бўлди. Масаланинг моҳияти шундаки, Савдо вазирлиги ўз кучлари ... ниш эмас, балки товарлар билан ишлашга вақт ажратмоқчи. Бу таклиф вице-президент А. Руцкой киритган эди.

[«Известия», 1992 йил 5 июнь].

ҚАДРИНГ БИЛГАН ҚОНДОШИНГДАН АЙРИЛМА

МОЗОР БОСИБ КЕЛГАН БИРОДАРЛИК

Вилоят ҳокимлигига кираверишда етакчи мутахассис Қўчқор Сатторовга дуч келдим:

— Кеча Туркиядан берилган ёрдамнинг иккинчи партиясини туширганмиз, ҳозир районларга бўламиз, бориб кўрмайсизми? — деб қолди.

— Қаерда?

— «Жиззахмузхона» бирлашмасининг омборида.

Йўлга тушдик. Бу сафар вилоятга йигирма тонна ун, 30 тонна шакар, 11 тонна макарон, 2 тонна маргарин, 2 тонна кунгабоқар ёғи, 46 минг дона сут консерваси, 4 тонна гуруч ажратиляпти. 200 жуфт болалар туфлиси ва 120 дона болалар уст-бошини районларга бўлиштириб ўтирмай, ҳаммасини вилоят болалар жамғармасига тақдим этишипти. Уни кимга беришни жамғарма ходимлари жуда яхши билишади.

— Зўр иш бўлди-да, — деди Қўчқор ака, — эртага рўза ҳайит, тарқатсак етимесирлар, камбағаллар ёрдамни олиб, анча кўнгиллари кўтарилиб қолади. Шундай кунларда хайр-эҳсон қилганга нима етсин.

— Хайрни олаётганлар ҳақиқатан ҳам хурсанд бўлишаяптими? Улар миннатдорми? — сўрадим мен, чунки ўтган сафар Туркиядан берилган хайрдан улуш теккан икки оилада бўлиб, анча хафа бўлган эдим.

— Ҳа-а, мамнунликдан кўзига ёш олганлар қанча. Тошкентда бизга ажратилган юкни ташиётган бир аёл: «хайрдан бизга ҳам беринг», деб қолди. Суриштирсам, уч боласи бор, эри йўқ. Ёнидаги икки аёлнинг ҳам ҳоли шунақа. Қолаверса бизга хизмат қилаяпти. Юкларни ташиб бўлгандан сўнг: «Жиззах вилоят ҳокимлигидан сизларга совға», деб озроқ-озроқ нарса бердим. Учовиям роса хурсанд бўлиб қолди. Туркиядан келган озиқ-овқат ҳисобига Зарбдор районида етим болаларнинг суннат тўйини ўтказдик. Гулистондаги интернатда 14 нафар жиззахлик етим ўғил болалар тарбияланаяпти. Ўша ерда уларнинг ҳам суннат тўйини ўтказиб қайтдик.

Тўғри, баъзан муттаҳамлар учрайди: «Туркиядан ёрдам келипти. Нега бизга бермайсизлар?», деб даъво қилишади. Катта идораларга сим қоқишади. Уйига борсанг шоҳона иморатларни кўриб ақлинг шошади. Биттасига шунақа гапдан сўнг ун, гуруч... бериб юборсак, «булар ўзимда бор, менга пул опкелинглар!» деб қайтариб жўнатипти. Яна бировлар: «Кийим ҳам келган деб эшитамиз. Қани, кийимларни ўзларинг илиб кетаверасизларми?» деб бизни ўғри қилишади... Лекин кўпчилик хурсанд, миннатдор.

Мен ўзим нечтасига тушунтираяпман. Вилоятга келтирилгани юз тонна юк бўлса, уни ҳаммага бера олмайсан-ку! Бу ўз номи билан хайрия бўлса, уни етим-есирга, бева-бечораға, Чернобил, Афғонистондан ногирон бўлиб қайтганларга расамади билан улашаяпмиз. Бу — хайрия, уни кийинчилик кунлари қўшнининг одамгарчилиги, беғараз ёрдами деб тушуниш, тушунтириш керак.

— Бизда чернобилчилар кўпми?

Вилоят бўйича 360 нафар. Шунингдек, 13 . оиланинг фарзанди афғондан шаҳид бўлиб қайтган.

Арнасой район ҳокимлигининг бош мутахассиси Абдухалил Қаршиев: «Бизда хайрияни тарқатиш бўйича ҳокимнинг фармойишига кўра фаол аёл Шаҳри Бердиева бошчилигида комиссия тузилган. Ёрдамга муҳтожлар рўйхатга олинди. Райондан хайрия қишлоқ кенгашларига юборилади, ҳар бир кило нарса ҳисоб-китоб билан тарқатилаяпти».

— Биринчи сафаргисини ҳам шундай тарқатганмидинглар.

— Ҳа. Уч ярим қоп шакар ортиб қолган эди. Наврўз куни район шифохонасига топширдик.

— Районингизда шифохонада ётган беморларга шакар берилмайдими?

— Берилади-ю, бу қўшимча бўлди-да. Биз бўлимларга кирдик, беморларни Наврўз билан табрикладик. Совғадан хурсанд бўлиб қолишди. Агар ўзимиз беморларнинг қўлига бермай, ошхонасига топширганимизда шакар бўлим мудирларининг қўлига ўтиб кетиши мумкин эди.

— Нима, Арнасойнинг врачлари ўғрими? Уларга ишонмайсизларми?

— Ишонамиз-ку, лекин... ҳар қалай, назорат қилиш яхши-да! Кўнгил тинч бўлади. Ортиқча гап-сўз чиқмайди. Зиммамиздаги ишни охиригача сидқидилдан бажардик-да. Қолаверса, жуда нозик масала. Эртага арзимаган нарса учун юзинг шувит бўлиб қолиши ҳеч гап эмас.

Дўстлик райони вакили Эркин Суюновнинг гапига қараганда ўтган сафар айрим оилаларга ёрдам етмай қолган. Кейин район. меҳр-шафқат жамғармаси уларга икки қути туфлилар тарқатган. Хуллас, иложини топиб, барча ночор оилаларга кўмаклашишнинг йўлини қилаётган экан азаматлар. Қолаверса, ҳали Туркиядан яна учинчи марта ёрдам келармиш.

Омбор мудири Эргаш Маҳмудовнинг қўли-қўлига тегмайди. Ҳар икки сафар ҳам ўзи бош бўлиб, хайрияни Тошкентдан, Самарқанддан ташиб келган. Жами юк — 210 тонна, «Жуда инсофли одам экан, — деди у ҳақда Қўчқор Сатторов. — Ўзига бирон нарса олгани йўқ. Фақат: Мана шу ишчиларим бели букилиб хизмат қилаяпти, шуларга нимадир берсангиз яхши бўларди», деди. Мен рози бўлдим. Қолаверса, бу ерда сен кўпроқ маънавий жавобгарсан. Энг муҳими, хайрия жойига бориб тегиши керак. Шунда хайриянинг хайрия эканлиги чинакамига билинади.

Абулқосим МАМАРАСУЛ ўғли.
«Халқ сўзи» мухбири.

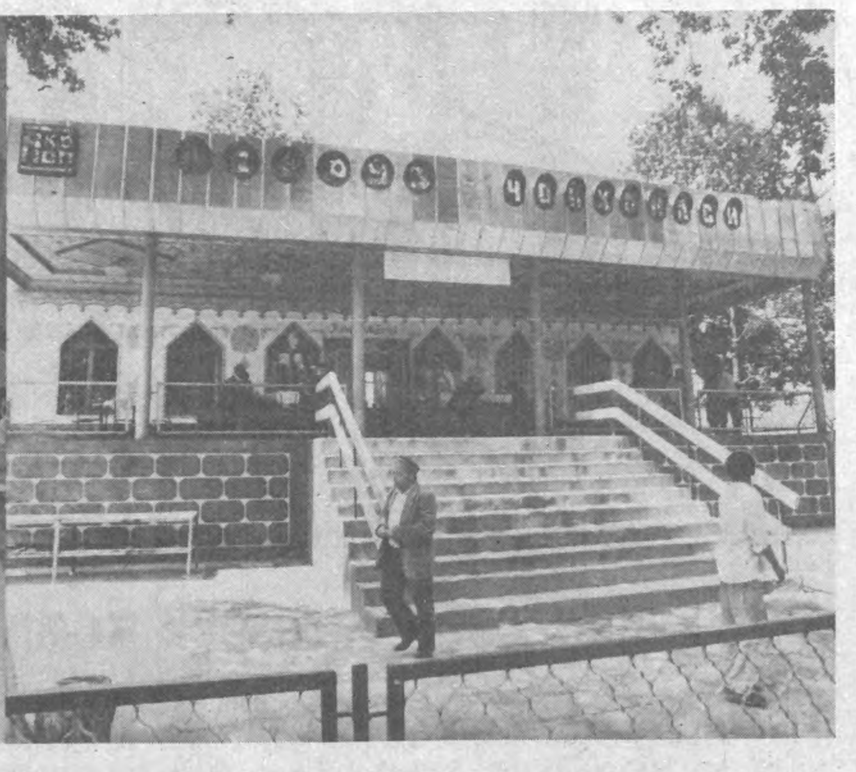

Тошкент вилоятининг Урта Чирчиқ районида аҳолига хизмат кўрсатишни яхшилашда ибратли ишлар амалга оширилмоқда. Тўйтепа шаҳри марказида ишга туширилган «Наврўз» чойхонаси ана шулардан бири. Чойхонада кишиларнинг овқатланишлари билан бирга ўтириб дам олишлари учун ҳам барча шароитлар яратилган.

СУРАТЛАРДА: чойхонанинг ички ва ташқи кўринишлари.

А. ЗУФАРОВ олган суратлар.

БИР САФАР МАШМАШАЛАРИ

Хўп ажойиб замонда яшаяпмиз-да. Одамлар бир-бирига қулоқ солмайди. Гўё ҳеч кимда хато йўқ. Ишончсизликни айтмайсизми! Иш ҳатто шу даражага бориб етдики, казо-казо раҳбарлардан бири ойнаи-жаҳонга чиқиб, ноннингми ёки бошқа бирор нарсанинг нархи ошмаслиги ҳақида маъруза қилса, эртасигаёқ одамлар ўша нарсани кўпроқ ғамлаб қўйиш ташвишига тушиб қолишади. Йшқилиб, охири бахайр бўлсин... Хўш, буларнинг сабаби нимада? Асосий сабаблардан бири шундаки, (кўпчиликнинг ишончи комил), қарор ва фармонлар чиққан кунининг эртасигаёқ унутилиб юборилаяпти. Мана, «Ўзбек тилига давлат тили мақомини бериш тўғрисида» ғиж-ғиж «СССР», «Совет Иттифоқи» каби сўзлар меъдага теккани камлик қилгандек, «рус тили» деган бирикма шунча кўпки, беихтиёр, биз адашиб шу тил тўғрисида қонун қабул қилиб қўймадикмикан, деган хаёлга боради киши...

Калтакнинг икки учи ҳам бир. Қонунлар пишиқ-пухта эмаслиги етмагандек, уларнинг ижроси билан ҳам ҳеч ким жиддий шуғулланмаётгани кишининг иситмасини қўзғайди.

Тошкентнинг трамвай-троллейбусларида, автобусларида ўзбек ҳайдовчиларининг, «за пройизд» пул сўрашлари-ю бекатлар номларининг рус тилида эълон қилишларидан ақалли уч-тўрт кунгина қулоғим тинчир, деган мақсадда Самарқанд сафарини ихтиёр этдим-у, 20 апрель куни 45-рейс билан учадиган тайёрага ўтирдим. Уф, яна ўша машмаша!

Хушрўйгина малласоч жувон шарингина йўталди-да, чулдирай кетди: «Экипаж самолёта «АН—двадцат четыре», «от имени Аэрофлота приветствует вас и...»

Ўзбек тилига давлат тили мақомини бериш тўғрисидаги қонун чиққанига ҳадемай уч йил бўлса-ю ҳали ҳам ўз юртингда бегона тилда сўзлашишга мажбур бўлсанг алам қиларкан кишига! Хўп, энди, бир сафар тасодифан шундоқ бўлиб қолгандир-да, деган ўй билан тилни тийиб қўя қолдим.

23 апрель куни 44-рейс билан Тошкентга қайтадиган бўлдим. Бу сафар бошқа хоним яна ўрис тилида гап бошлади...

Тайёрага 49 нафар йўловчи ўтирганидан хабарим бор эди. «Йўловчиларнинг кўпчилиги русийзабон одамлар бўлса, бу хоним шунга русча гапираётгандир», деган хаёлда ўриндиқларга бир-бир кўз югуртириб чиқдим. Йўқ улар саноқлигина экан...

Турғун СОБИТОВ.

• *Инсон ва қонун*

ТЕКИНГА МУШУК ОФТОБГА ЧИҚАДИМИ?..

ЁКИ ҚОНУННИ БУЗАЁТГАН РАҲБАРЛАР

ГОҲИДА ёру дўстлардан «фалончи устига бунча пул бериб уй олибди, танишни зўр экан» деган гапни эшитиб қоламиз. Муҳтожларни-ку қўяверинг, ҳатто, турар жойи етарлилар ҳам пули куйиб қолмаслиги учун эндигина боғчага бораётган фарзандини уйлаб, «фалончи»га ўхшагиси, уйли бўлгиси келади. Қолаверса, уй — доимий мулк, бозорда эса унинг нархи осмону фалакда. Ҳатто уй олди-соттида, алмаштиришу «тўғрилаш»да воситачилик орқали «бизнес» қилаётган «учар»лар ҳам оз эмас. Нима бу, қонун ишламай қўйганими? Балки қонун ижросини текширувчилару ҳуқуқ посбонларининг ўзи ҳам уй-жой тақсимловчи маҳаллий ҳукуматчилардан тили қисиқдир?..

— Йўқ! — деди Шайхонтоҳур район прокурори Эркин Йўлдошев суҳбатимиз чоғида, — фақат одамлар қонунни четлаб ўтишга интилишаяпти, холос. Биз яқинда райижроқўмнинг уй-жой тақсимлаш комиссияси ишини пухта тафтишдан ўтказдик. Афсуски, жуда кўп қонунбузарликлару масъулиятсизликка дуч келдик. Марҳамат, нусхаси билан сиз ҳам танишинг.

У берган ҳужжатларни ўқигач, пойтахтимизнинг қоқ марказида қонунни кўра-била туриб бузган масъул шахслар қандай қилиб шунча муддат узоқ фаолият кўрсатганларига ҳайрон қолдим. Таажжубки, райижроқўмнинг ўзи уй-жой тўғрисидаги Республика қонун мажмуасининг 33—36-моддаларини қўпол равишда бузиб, аризаларни қайд қилишу аризачининг турар жойини ўрганишни пухта расмийлаштирмаган, асосий ҳужжатларда уй-жой комиссияси раисининг имзоси йўқ. Аризаларнинг асосий қисми умумий тарзда ёзилиб, важлар етарли бўлмаса-да, рўйхатга олинаверган. Оқибат шу оддий эътиборсизлигу масъулиятсизлик қонун талаби бузилишига олиб келган. Масалан: Темиртау кўчасидаги 11а уйда яшовчи О. Убайдуллаев (турмуш ўртоғининг олдинги уй-жойи ҳисобга олинмай), ижроқўм уй-жой комиссиясида нотўғри навбатга қўйилган.

Ижроқўмнинг 1986 йил 26 июндаги қарори билан Дархон кўчаси, Тутзор мўюлиши 72-уйда яшовчи Эргаш Йўлдошев уй-жой комиссиясининг умумий рўйхатига олинган. 1988 йил 12 сентябрда эса унинг ўғли Акрам Йўлдошев (отаси уй-жой учун ер сотиб олгани боис) унинг навбатини ўзига расмийлаштиришни сўрайди ва бунга эришади ҳам. Таажжубки Йўлдошев Эргашнинг ўзи юқоридаги манзилда илгари қайд қилинмаган, 1977 йилдан буён Чилонзор туманидаги Иқтисод кўчаси, 49-уйда турар экан. Шайхонтоҳур туманида бутунлай яшамаган бўлса-да уни ким, қандай қилиб рўйхатга ёзиб қўйганини ҳеч қайси раҳбар изоҳлаб беролмади.

Ижроқўмнинг уй-жойларни тақсимлаш ва қайд этиш бўлимида фуқароларга уй ажратишу ордерларни ёзиб бориш дафтари мутлақо йўқ. Бу эса истаганча амалдаги қонунларни бузишга шароит яратади. Устига-устак тафтиш чоғида ижроқўмдан 20 дона уй-жой ҳужжати (ордер)ни топдик. Бу ҳужжатлар нимагадир ўз эгасига ҳалигача берилмаган. М. Мусаева номига ёзилган 02 № 007612 рақамли ҳужжат тўққиз ойдан буён эгасига нега топширилмаганини уй-жой тақсимлаш ва қайд этиш бўлимидагиларнинг ўзлари ҳам изоҳлаб беришолмади. Бўлим бошлиғи М. Абдуллаев томонидан республика уй-жой қонуни мажмуасининг 34-моддаси қўпол равишда бузилиб уй-жой ҳужжати — ордерлар бекор қилинган. Ҳужжатни бекор қилиш ҳуқуқи фақат суд органига берилган. М. Абдуллаев буни билмайди дейсизми? Жуда яхши билади. Лекин у биргина 1991 йилнинг ўзида ана шундай уй-жой ҳужжатларининг 28 тасини оддий қоғозга айлантириб қўйган. Худди шу масъул раҳбарнинг «маҳорати» ила Ш. Якубовага 02 № 005681 рақамли ҳужжат (ордер) билан расмийлашган икки хонали уй қандай қилиб тўрт хоналига айланганидан кўпчилик бехабар. Уй-жойини кенгайтирмоқчи бўлган У. Эшонхўжаеванинг оиласидаги 6 киши биттага кўпайиб кетгани, бу сохталик ижроқўмга маълум қилиниб, 1991 йил 17 июнда қайта ҳужжат-ордер ёзилгани ҳам ҳуқуқшуносларни ҳайратга солди. Райижроқўм қарорисиз У. Холов номига беш хонали уй учун 02 № 00320 рақамли ордер ёзилган. Ордер ёзишга эса ижроқўм уй-жой бўлимининг 1991 йил 31 майдаги 14-ҳужжати асос қилиб кўрсатилган. Тафтиш чоғида бундай асоснинг ўзи бўлмагани аниқланди. Уй-жой тақсимлаш ва ҳисобга олиш бўлимида масъулиятсизлик шу даражага борганки, улар ҳатто бошқа туманлар билан хонадонлар алмаштириш миқдорини ҳам ёзиб боришмаган. 1991 йилда шаҳар маъмурияти 888 та турар-жой ажратган. Шунинг бир қисми масъулиятсизлик оқибатида бошқа туманларга бериб юборилган. Ўтган йили туман бўйича 142 та хонадон бўшатилиб, шундан 27 таси бошқа туманлар ҳисобига ўтиб кетган.

Туман ҳокимиятининг алоҳида қарори билан 34 та уй-жой ўрни вақтинчалик яшашга ажратилган эди. Яшаш муддатларини қайд этиш ёмон ташкил этилгани учун бу уй-жойлар назоратсиз қолиб кетган. Айрим фуқароларга турар-жой етарли бўлса-да, навбатга қўйилиб уй-жой берилган. Масалан, ижроқўмдагилар Большевик кўчасидаги 42-уйда яшовчи З. Шоймардоновга имтиёзли асосда Боғкўча, Ц-27, 17-уй, 76-хонадонни расмийлаштириб беришган. Аслида эса З. Шоймардоновнинг яшаш шароити яхши бўлиб, ҳар бир оила аъзосига 8 кв. метрдан жой тўғри келган. Энг ачинарлиси ижроқўмнинг ўзида, масъул лавозимларда ишлаб турган М. Абдуллаев (бўлим бошлиғи), М. Расулзода ва Э. Аҳророва сингари шахслар ҳам ана шу тарзда ғайри қонуний уй-жой олишган. Балки улар уй-жойни ўзимиз тақсимлаймиз, яхшилаб ҳужжатлаштирсак, ҳеч ким тополмайди, деб ўйлашгандир.

— Сохталикнинг эрта-ми кечми миси чиқади, — деди прокурор ҳуқуқшуносга хос ишонч билан, — қонунни бузган одамнинг бошини силамаймиз. Биз эътиборсизлик қилсак, туман бўйича уй-жой рўйхатида турган 5000 дан зиёд одам «булар нима қилиб ўтирибди» демайдими?

Жуда тўғри. Лекин уй-жойларнинг нотўғри тақсимланишига сабабчи бўлган раҳбарлар бошқа сайёрага жўнаб кетганлари йўқ. Демак қолган гапни ҳадемай туман ҳокимидан эшитамиз.

Абдунаби ЭРГАШ ўғли,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЯНГИ ДАРСЛИКЛАР ЗАРУР

Маданият ва умуминсоний қадриятлар Халқ академияси билан Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ўрта мактаблар учун «Ўзбекистон халқлари тарихи», «жамиятшунослик (инсон ва жамият)», «диншунослик асослари» дарсликлари, педагогика институтлари учун эса «Мовароуннаҳр халқлари педагогикаси» қўлланмалари яратиш мақсадида кўрик-танлов эълон қилди.

— Тарих келажак учун сабоқдир, уни тўғри тушунсак, истиқболни белгилашда адашмаймиз. Афсуски, кейинги етмиш йилдан кўпроқ вақт мобайнида ўтмишимиз, урф-одатлару анъаналаримиз бирёқлама талқин этилди, ҳукмрон мафкурага бўйсундирилди, — деди Маданият ва умуминсоний қадриятлар Халқ академиясининг вице-президенти Т. Саидбоев. — Эндиликда кўп асрлик тарихимиз бор бости билан ҳаққоний акс эттирилиши лозим. Кўрик-танлов ана шу мақсадга хизмат қилади.

Кўрик-танлов икки босқичда ўтказилади. Ғолибларга пул мукофоти берилади. Маданият ва умуминсоний қадриятлар Халқ академияси бунинг учун маблағ ажратади.

(ЎзА мухбири).

НАВОЗ ШАРИФ ЎЗБЕКИСТОНГА КЕЛАДИ

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигининг хабар қилишича, Покистон Ислом Республикаси Бош вазири Муҳаммад Навоз Шариф шу йил июнь ойининг охирида Ўзбекистонга расмий ташриф буюради.

Шу мамлакат элчихонасининг нотасидан маълум бўлишича, Покистон Бош вазирининг қардош мустақил давлат — Ўзбекистон Республикасига тарихий биринчи ташрифидан келгусида Покистон — Ўзбекистон муносабатлари учун негиз бўладиган бир қанча битимлар тузиш учун фойдаланиш ниятидадир. Иқтисодий ва маданий соҳаларда ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги ҳужжатлар имзоланиши кўзда тутилмоқда.

Мактубларда ЭЛ ОВОЗИ

ГАЗЕТХОНЛАР ХАТЛАРИНИ ЎҚИБ

Бозор иқтисодиёти халқ хўжалигининг барча жабҳалари қатори жумҳуриятимиздаги рўзномаларни ҳам четлаб ўтмади. Нарх-навонинг кўтарилиши, қоғоз, босмахона, алоқа хизматларининг қимматлашуви натижасида «Халқ сўзи» бир йилга обуна бўлган газетхонларга бундан буён бормайдиган бўлди. Шуни мамнуният билан эътироф этиш мумкинки, мана шундай оғир иқтисодий шароитда ҳам рўзноманинг доимий ва ҳақиқий мухлислари у билан алоқаларини узганлари йўқ. Бизга ҳар куни келаётган ўнлаб хатлар, уларда кўтарилаётган муаммолар, жумҳуриятимиз, халқимиз келажаги ҳақидаги чуқур мулоҳазалар фикримизнинг далилидир.

— Мен «Халқ сўзи»да босилаётган тарихий обидаларни асраш, уларни таъмирлаш, бир қатор ўлкашунослик музейларини очиш, умуман тарихий мавзуларга оид мақолаларни катта қизиқиш билан ўқиб бораман, — деб ёзади хоразмлик К. Нуржонов. — Ана шу мавзу янада чуқурроқ, кўламлироқ ёритилса, деган ниятдаман. Ўзингиз ўйлаб кўринг, Хоразмнинг 5 минг йиллик тарихи бор. Ана шу ўтган даврда 700 га яқин хону беклар бу қадимий ўлкани бошқардилар. Бироқ халқимиз улардан бор-йўғи ўнга яқинини эслайди. Агарда биз мана шундай лоқайд юраверсак, ўзлигимизни англамасак, яна ўттиз-қирқ йилдан сўнг бўлажак авлодга нималарни қолдирамиз?

Ўзбекистон телевидениеси кўрсатувларини миллионлаб одамлар томоша қилади. Кейинги пайтларда зангори экран орқали берилаётган баъзи бир беҳаё фильмларнинг ёшлар тарбиясига салбий таъсир кўрсатаётганлиги аксарият кишиларни бефарқ қолдирмаяпти. Шу сабабдан бўлса керак, ана шу мавзуга бағишланган Шуҳрат Тўлқин ўғлининг «Сутдан оғзи куйган» сарлавҳали мақоласи газетхонлар ўртасида катта қизиқиш уйғотди.

— Кейинги пайтларда оила даврасида ўтириб телевизор томоша қилишга ҳам уяласан, киши, — деб бошлайди ўз хатини Фарғона вилояти Бешариқ райони китобхонлар жамиятининг масъул котиби Мухторжон Акбаров. — Негаки, марказий телевидениенинг баъзи бир кўрсатувлари, пардасиз фильмлари бизнинг урф-одатимизга мос келмайди.

Самарқандлик Маҳмуджон Мухторов эса қуйидаги фикрларни баён этади: «Биз, маҳалланинг кекса авлоди тўй-маъракаларда, чойхоналарда бўладиган ўзаро суҳбатларда ёшлар тарбиясининг маълум даражада ёмон томонга қараб кетаётганлигига ҳаёсиз кўрсатувлар ҳам сабаб бўлаётганлиги ҳақида кўп суҳбатлашамиз. Наҳотки, шу соҳанинг мутахассис кишилари буни сезишмаса?»

Тошкентлик Абдуфаттоҳ Набихўжаев, Абдурасул Мавлонов, наманганлик Рустамжон Ҳамроев каби кўплаб газетхонлар ҳам ана шу муаммо ҳақида ўз таклиф ва истакларини билдиришган.

Рўзномамизнинг доимий мухлиси бўлмиш Қамариятхон Саидаҳмадхўжа қизини эса бола тарбиясига бағишланган туркум мақолалар ниҳоятда қизиқтиради. Жумладан, у ўз хатида шундай ёзади: «Худо хоҳласа шу йил кузда 75 ёшга кираман. Яратганга минг қатла шукрки, тўрт ўғил, уч қизим бор. Уларнинг ёнига келин-куёвларимни қўшсам, ўн тўртта бўлади. 24 невара ҳамда 6 чевара кўрган бахтиёр оналардан бириман. Яқинда яна тўрт чеваралик бўлдим. Ҳаммамизнинг оғзимиз қулоғимизда. Янги туғилган меҳмонларимизга чиройли исмлар қўйиб, уларнинг тарбияси билан бандмиз. Бизга «Бешик боласи — бек боласи» сарлавҳали мақола ниҳоятда манзур бўлди. Бунинг учун сизларга минг раҳмат. Ўша мақолани оиламиз даврасида қайта-қайта мутолаа қилдик. Миллий урф-одатларимиз қайта тикланаётганлигидан бениҳоя хурсанд бўлдик.

Яқин кунларда янги чақалоқларимизни бешикка солиб, кичик тадбирлар ўтказамиз, чақалоқларимизни катта қилишда эса рўзномангизда эълон қилинган юқоридаги мақоладаги барча фикр-мулоҳазалар биз, кексаларга ҳам, айниқса ёшларга маслаҳатчи бўлиб қолади деб ишонаман».

Халқимиз: «Бола бошидан», деб бежиз айтмайди. Шу боисдан бўлса керак, рўзномамизга келаётган хатларнинг катта қисми ана шу мавзуга бағишланган.

Ҳақсизлик. Буни бошига тушган одам билади. Афсуски, ҳали ҳам жумҳуриятимизнинг айрим жойларида арз-доди тингланмаган, ҳақиқат топаман дея йиллар давомида идорама-идора, шаҳарма-шаҳар сарсон-саргардон бўлиб юрган кишилар етарлича топилади. Кимдир нафақа пулини ололмай сарсон, кимдир болалари ойлаб шакар емаганлигидан нолийди, бошқаси қишлоғида оддий шарт-шароитлар ҳам йўқлигидан норози. Ана шундай мактубларнинг аксарияти рўзномамиз саҳифаларида муттасил чоп этилмоқда. Уларни ўрганиш ва тегишли чора кўриш учун мутасадди ташкилотларга юборилмоқда. Жамоа ижодий ходимлари эса ҳар бир мактубни эътибордан четда қолдирмасликка, умид, ишонч, илинж билан йўлланган хатларни қаттиқ назорат қилиб боришга ҳаракат қилмоқда.

Қашқадарё вилоятининг Китоб районида яшовчи Ҳамидулла Тўрақулов рўзномамизга йўллаган ўз хатида ана шу муаммони кўтарган. «Мени кўпроқ «Мактуб йўлга чорлади», «Бир хат изидан» рукнлари остида берилаётган умуман инсон тақдирига бағишланган мақолалар қизиқтиради. Айниқса, «Тазйиқ» сарлавҳали мақолани зўр қониқиш билан ўқиб чиқдим. Унда қаламга олинган «Шаҳрисабз тонги» рўзномаси ходимлари Бозор Намозов, Неъмат Арслонов, Мақсуд Ҳамроевларнинг ҳикояларинк, муаммоли, мулоҳазали мақолаларини кўп ўқиганман. Дарҳақиқат, улар асоссиз ишдан бўшатилган. Наҳотки, ошкоралик замонида «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» шиорини рўзномадан олиб ташлаганликлари учун ёки «Бирлик»чи бўлганлари туфайли ишдан бўшатиш мумкин бўлса? «Халқ сўзи»даги журналистлар ўз ҳамкасбларини ҳимоя қилишиб, ниҳоятда хайрли иш қилишган, деб ҳисоблайман. Шу ўринда бир истагим бор. Мана орадан бир неча ой вақт ўтди. Бироқ ҳанузгача Бозор Намозов масаласи ижобий ҳал бўлгани йўқ. Бозор Намозовнинг ишдан асоссиз бўшатилганлиги ҳақидаги Қашқадарё вилоят судининг ажрими ҳам инобатга олинмаяпти. Истардимки, севимли рўзномамиз ушбу масалага яна бир қайтса».

— Мен «Халқ сўзи»нинг бирон сонини ҳам қолдирмай ўқиб бораман, — деб ёзади Андижон вилоятининг Асака районидаги Янгисарой маҳалласида яшовчи Умаржон Абдуллаев. — Бундан бир ой муқаддам севимли рўзномамизда «Кутавериб чарчадимку» сарлавҳали мақолам чоп этилди. Шундан сўнг икки йиллик саргардонлигим тугади. Тўғрироғи, менга давлат томонидан қарзга пул берилди. Бунинг учун сизларга оилам номидан ўз миннатдорчилигимни билдираман.

Бунга ўхшаш хатлар кўп. Уларнинг ҳаммасини санаш биз учун ноқулай, албатта. Чунки халқ дардига шерик бўлиш, уларга имконият даражасида ёрдам бериш бизнинг бурчимиз. Бундан буён ҳам ана шу анъанага содиқ қолишга баҳоли қудрат ҳаракат қиламиз.

ХАТЛАР, ШИКОЯТЛАР ВА ОММАВИЙ ИШЛАР БЎЛИМИ.

БОЙ БЎЛАЙ ДЕСАНГ...

Ўзбекистон металлургия заводининг марказий тажрибахонаси мутахассислари пўлат изларнинг янги нусхасини ишлаб чиқариш ҳақидаги таклифларини жорий этиб, корхонага деярли беш миллион сўм фойда келтирдилар.

Ҳозир металлурглар учун металл парчалар етишмаяпти, шунга қарамай улар талаб ортиб бораётган пўлат ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан кўпайтиришга ҳаракат қилмоқдалар. Металл парчаларини улар бутун республика ҳудудидан, ҳатто ташқаридан ҳам йиғиб келишмоқда. Айни пайтда олинган пўлатдан прокат ишлаб чиқаришни кўпайтириш усули топилди, бу эса завод учун иқтисодий жиҳатдан фойдалироқ.

Корхонада техникани такомиллаштириш давом этмоқда. Чунончи пўлат прокати цехида маҳсулот ишлаб чиқариш ва жўнатиш технологияси такомиллаштирилди. Совимаган металлни прокат қилиб арматурабоп металл ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Тажрибахонада уч қиррали пўлат сифатини яхшилаш имконияти топилди. Ҳозир Бекобод метали чет мамлакатларга ҳам чиқарилмоқда, бунинг эвазига корхона ишлаб чиқариш учун ғоят зарур электродларни олмоқда. Бундай янгиликларни жорий этиш туфайли миллионлаб сўм пул тежаб қолинмоқда.

Завод жамоаси ишлаб топилган қўшимча фойданинг бир қисмидан ижтимоий масалаларни ҳал қилиш учун фойдаланиш ниятидадир.

(ЎзА мухбири).

СЎМ МАКОНИ МАМЛАКАТЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

ТАЛЛИН, 5 июнь. (ЭТА—ТАСС). Эстония Республикаси ҳукумати билан Эстония банкининг ташаббусига кўра жума ва шанба кунлари Лохусалуда сўм макони мамлакатлари давлат банклари ҳамда савдо раҳбарларининг кенгаши ўтказилади.

Ҳукумат матбуот шўъбасининг хабар қилишича, Эстон кронаси жорий этилганидан кейин пул ва молларнинг ҳаракати тўғрисида давлатлараро битимни имзолаш режалаштириб қўйилган.

Кенгашга Россия, Украина, Беларусь, Молдова, Грузия, Арманистон Озарбайжон, Тожикистон, Ўзбекистон, Туркманистон, Қирғизистон, Қозоғистон, Латвия ва Литва вакилларининг келиши кутилмоқда.

Ойнаи жаҳонда кўринг

Душанба, 8. VI

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.15 «Ўйинқароқ болалар». Мультфильм.
18.25 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
18.40 «Дастлабки қадамлар».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Фитрат ва мусиқа».
19.50 «Маорифимиз муаммолари».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Юлдуз Усмонова куйлайди.
21.35 «Аёллар». Бадиий фильм.
23.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 Болалар учун. «Совға».
19.00 «Ассалому алайкум» (такрор.).
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.25 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
21.15 «Лаҳза». Хабарлар.
21.25 «Шаҳарликлар». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

I канал

Останкино

4.55 Кўрсатувлар тартиби.

*

5.00 «Якунлар».
5.45 «Тонг».

*

8.00 Янгиликлар.
8.20 Мультфильмлар.
9.10 «Саксофон садоси». Телефильм премьераси («Экран»).
9.30 «Профессор Доуэлнинг васияти». Бадиий фильм.

*

11.00 Янгиликлар.
11.20 «Қадимий романс». А. Эйзен ижро этади.

* * *

13.05 Кўрсатувлар тартиби.
13.10 «Телемикст».
13.55 «Ён дафтар».

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Бу бўлган, бўлганди...».
14.40 «Авария». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
15.40 «Ҳордиқ чиқаринг».
16.05 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Джайпа» (Исландия).
16.15 Болалар ойнаи жаҳони уюшмаси таништиради: «Болалар фестивали меҳмонлари» (Екатеринбург).

*

17.00 Янгиликлар.
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 «НЭП».
18.00 Футбол шарҳи.
18.30 «Урушдан узоқда». Бадиий фильм.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!

*

20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 Спорт уик-энди.
20.40 «Янги студия» таништиради: «Бомонд», «Муаллифлик қўшиғи», «Санкт-Петербургдан мактублар», «Ошкоралик дўкони». Танаффус пайтида — (23.00) Янгиликлар.
00.15 «Авария». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
8.20 Итальян тили.
8.50 Ишдан бўш пайтингизда. «Коллекционер».
9.05 «Ролан Гаррос». Теннис бўйича Франциянинг очиқ чемпионати. Париждан кўрсатилади.
11.05 Кундузги сеанс. «Капитанга турмушга чиқмоқчиман». Бадиий фильм.
12.35 «Деҳқонларга тааллуқли масала».

* * *

14.55 Янгиликлар.
15.10 Болалар соати (француз тили дарси билан).
16.10 Самбо бўйича Европа чемпионати.
16.40 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
16.55 Эълонлар.
17.00 Хабарлар.
17.20 Трансросэфир: «Меҳр-шафқат йўллари».
18.05 «Бозор шароитида конверсия».
18.20 Шунчаки қизиқувчилар мулоқоти.
18.50 Криминал хабарлар экрани.
19.00 «Ҳар бир кун байрам».
19.10 «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 52-серия.
20.00 Ковент-Гарденда Мариин театри яккахонларининг гала-концерти.
21.00 Хабарлар.
21.20 Эълонлар.
21.25 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув.
23.10 Спорт хабарлари.
23.20 «Одамхўр Жек»нинг жиноий иши».

Сешанба, 9 VI

● ЎзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Янги эртак». Мультфильм.
18.25 «Кичкинтой» студияси. «Қувноқлар даврасида».
18.55 «Спортлото».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Сиҳат-саломатлик».
20.10 «Сато». Телефильм.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Қишлоқ аҳли учун техника хизмати янгиликлари.
21.05 «Ўзбекистон — Саудия Арабистони». Видеофильм. 1-қисм — «Тошкент—Жидда».
22.25 «Тангга қизи». Бадиий фильм.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

10.30 «Дарахт ва унинг навдалари». Фильм-концерт.
11.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қуёш барчага баробар».

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Туркистон чечаклари». Ёш ижрочиларнинг ҳисобот концерти.
19.40 «Шарқ лирикаси». Машраб.
20.00 «Бу оқшомда» кўрсатуви саҳифаларида.
21.20 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

I канал

Останкино

4.55 Кўрсатувлар тартиби.

*

5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.

*

8.00 Янгиликлар.
8.20 Кўрсатувлар тартиби.
8.25 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.10 Мультфильмлар.
9.45 «Урушдан узоқда». Бадиий фильм.

*

11.00 Янгиликлар.
11.20 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).

* * *

12.55 Кўрсатувлар тартиби.
13.00 «Бридж».
13.25 «Адам Смит бойлиги дунёси».
13.55 «Ён дафтар».

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 «Ольга Иванова сабоқлари».
14.35 «Авария». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
15.35 «Лаънати китоб». Мультфильм.
15.50 Болалар учун фильм. «Май ойида ёққан қор».

*

17.00 Янгиликлар.
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 «Қишлоқ хроникаси».
17.55 «Авиакосмик салон».
18.10 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.55 «Мавзу».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!

*

20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Эркаклар билан осон эмас». Бадиий фильм (Югославия).
21.45 «Фермата». Ахборот-мусиқий кўрсатув.
22.05 «Веди».
22.45 «Оқим». Телефильм.

*

23.00 Янгиликлар.
23.35 Кўрсатувлар тартиби.
23.40 «Тўққизталик».
00.10 «Авария». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Француз тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
7.50 Ишдан бўш пайтингизда. «Балиқ» белгиси билан».
8.05 Француз тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
8.35 «Оқ қарға».
9.20 «Очиқ дунё».
10.05 «Бурда моден» таклиф этади...».
10.35 Россиянинг телевизион театри. «Камал театрининг сирлари».
11.50 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 52-серия.
12.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».

* * *

14.55 Янгиликлар.
15.10 «Рост» студияси. «Ун беш ёшли капитан».
15.40 Самбо бўйича Европа чемпионати.
16.10 «Простор +».
16.40 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
16.55 Эълонлар.
17.00 Хабарлар.
17.20 Трансросэфир: «Мусиқа билан учрашув».
18.05 «Калит» кўрсатуви.
18.20 «Россия билан юзма-юз».
18.35 Кипрас Мажейка. НАТОдан репортажлар.
19.15 «Ҳар бир кун байрам».
19.25 Биз киммиз? «Замин ҳақиқатга даъват этади». Видеофильм премьераси.
20.55 Эълонлар.
21.00 Хабарлар.
21.20 Фольклор. «Хлинов боёнлари».
21.30 «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 53-серия.
22.20 Спорт олами «Жиллетт» фирмасининг нигоҳи билан.
22.50 «Браво» ансамблининг рок-концерти.
23.25 «К-2» таништиради: «Медиа», «Абзац», «3, 2, 1» кўрсатувлари ҳамда «Фаришта куни». Бадиий фильм.

Чоршанба, 10. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Мусиқа жавони».
8.15 «Ямбўй ажинаси». Бадиий фильм.
9.45 Ўзбек тилини ўрганамиз.
10.15 «Қалб даъвати». Ҳужжатли фильм.
10.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Тележарида».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ёлғончилар қасри». Мультфильм.
18.30 «Шахсий хўжаликлар истиқболи».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Саноатимиз одимлари. «Кумуш қанотлар парвозга шайланмоқда».
19.50 «Анъаналар этади давом». Мусиқий кўрсатув.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Ўзбекистон — Саудия Арабистони». Видеофильм. 2-қисм — «Жидда—Макка».
21.40 «Ижод саҳифалари». Низомий Ганжавий.
22.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Спринт».
19.40 «Ўзбекистон рассомлари». Раҳим Аҳмедов.
20.20 «Бўстонлиқда баҳор». Манзарали фильм.
20.30 С. Злотников. «Телба ҳаёт». М. Горький номидаги рус Давлат академик драма театрининг спектакли.

● «ОРБИТА IV»

I канал

Останкино

4.55 Кўрсатувлар тартиби.

*

5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.

*

8.00 Янгиликлар.
8.20 Кўрсатувлар тартиби.
8.25 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм.
9.55 «Доброгост». Телефильм премьераси (Иркутск).
10.15 Мультфильмлар.
10.30 «Ёшлар — ноанъанавий тиббиётда».

*

11.00 Янгиликлар.
11.20 Кўрсатувлар тартиби.

* * *

12.05 Волейбол. Жаҳон лигаси биринчилиги. Эркаклар. АҚШ—МДҲ терма командалари. АҚШдан кўрсатилади.
13.05 Кўрсатувлар тартиби.
13.10 «Телемикст».
13.55 «Ён дафтар».

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 А. Ахматованинг уй-музейида концерт.
14.55 «Қайиқда итдан ташқари уч киши». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
16.00 «Рок-макс».

*

17.00 Янгиликлар.
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 «Инсон ва қонун».
18.00 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.45 «Сўнгги оташин ошиқ». В. Зельман.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!

*

20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.50 «Кумуш ёш». Телевизион бадиий фильм.
21.40 «Дарё ёқалаб» ёки мусаввир Н. Сафронов билан учрашув.

*

22.00 Янгиликлар.
22.30 Футбол. Европа чемпионати. Очилиш тантаналари. Швеция — Франция терма командалари. Швециядан олиб кўрсатилади.
01.00 «Кўплаб мусиқалар».

● «ДУБЛЬ IV»

«Россия» канали

14.55 Янгиликлар.
15.10 «Гўзал Василиса». Бадиий фильм.
16.20 Ифодалаш санъати. «Икки Владимир нур излаб».
16.40 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
16.55 Эълонлар.
17.00 Хабарлар.
17.20 Трансросэфир: «Узоқ Шарқ».
18.05 «Версия».
18.20 Россиянинг телевизион театри. Д. Сэлинджер. «Беўхшов». Премьера.
19.25 «Ҳар бир кун байрам».
19.40 «Оқ тунлар».
20.00 «Оппозиция».
20.45 Криминал хабарлар экрани.
20.55 Эълонлар.
21.00 Хабарлар.
21.30 «Лого» ўйини.
22.00 Парламент хабарномаси.
22.15 «Кечиккан тавба-тазарру». Ҳужжатли фильм.
22.40 «Петербург афсонаси». А. Хвостенко.
23.15 «Экзотика».

Пайшанба, 11 VI

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 Футбол. «Ўйингоҳлардан дараклар».
7.30 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Фахриддин Умаров куйлайди.
8.30 «Дипломли қассоб». Бадиий фильм.
9.35 Араб тили.
10.05 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ялангликдаги хазина», «Кел, дўстлашайлик». Мультфильмлар.
18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қалбда туғён бўлмаса...».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Боғбон ва соҳибкорларнинг долзарб юмушлари».
19.50 «Оддий кун». Манзарали фильм.
20.00 Ҳукумат тадбирлари. «Иқтисодий ислоҳот».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Ўзбекистон — Саудия Арабистони». Видеофильм. 3-қисм — «Жидда—Мадина».
22.00 «Ўтган кунлар». Бадиий фильм.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

10.30 «Баҳодир». Телефильм.
11.00 С. Сиёев. «Бозор кўрмаган йигит». Видеофильм.
12.20 Камер куйлардан концерт.

* * *

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Табассум».
19.00 Бизнинг интервью.
19.20 «Имконият».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Бу оқшомда» кўрсатуви.
21.40 «Пульс». Хабарлар.
21.50 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

I канал

Останкино

4.55 Кўрсатувлар тартиби.

*

5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.

*

8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.50 «Вақур-вуқур қурбақа». Мультфильм.

*

10.00 Янгиликлар.
10.20 Мусулмонларнинг қурбон-ҳайит байрами. Москва жоме масжидидан олиб кўрсатилади.
11.20 Кўрсатувлар тартиби.
11.25 «Ҳайвонот оламида» (сурдо таржимаси билан).
12.05 Волейбол. Жаҳон лигаси биринчилиги. Эркаклар. АҚШ—МДҲ терма командалари. АҚШдан кўрсатилади.
13.05 Кўрсатувлар тартиби.
13.10 «Телемикст».
13.55 «Ён дафтар».

*

14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Бугун ва ўша пайтларда».
14.55 «Қайиқда итдан ташқари уч киши». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
16.00 «Чемпионлар билан биргаликда».
16.15 «Болалар мусиқий клуби».

*

17.00 Янгиликлар.
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.30 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.10 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.55 «Телевизион танишув». Урмас Отт Анджей Вайд билан суҳбатлашади.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!

*

20.00 Янгиликлар.
20.20 Халқ куйлари.
20.35 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Вилколик ойимқиз». Бадиий фильм («Х» студияси, Польша).
22.25 «Қора қути».

*

23.00 Янгиликлар.
23.35 Кўрсатувлар тартиби.
23.40 «Ғолиблар тантанаси». «Вечерняя Москва» рўзномаси хит-паради.

● «ДУБЛЬ IV»

«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Испан тили. 1-йил шуғулланаётганлар учун.
7.50 Ишдан беш пайтингизда. «Диққат, сувратга олаяпман».
8.05 Испан тили. 2-йил шуғулланаётганлар учун.
8.35 «Ғалати фашизм». В. Цветов олиб боради.
9.20 Футбол. Европа чемпионати. Чемпионатнинг очилиши. Швеция —Франция терма командалари. Швециядан кўрсатилади.
11.50 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 53-серия.
12.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».

* * *

15.15 Янгиликлар.
15.30 «Ҳайвонот оламида».
16.30 «Визави».
17.00 Хабарлар.
17.20 Эълонлар.
17.25 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
17.40 «Простор +».
18.10 «Россия ва дунё».
18.40 «Нота бене» студияси.
19.20 «Ҳар бир кун байрам».
19.30 «Бешинчи ғилдирак». Бадиий-публицистик кўрсатув.
20.25 «Хроно». Авто ва мотоспорт оламида.
20.55 Эълонлар.
21.00 Хабарлар.
21.20 Балет томошалари.
22.05 «Тур-клуб».
22.35 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.

Жума, 12. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Афғон рубоби оҳанглари». Фильм-концерт.
7.55 «Темир хотин». Бадиий фильм.
10.05 Инглиз тили.
10.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».
11.15 «Анъана ва замон».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Карнайгул», «Тимсоҳ — мушук». Мультфильмлар.
18.30 «Мерос». Мулла Юсуфий.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Акс-садо». «Табиб» кўрсатуви хусусида.
20.00 Ҳукумат тадбирлари. «Иқтисод ва истиқлол».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Ҳаёт қувончлари ва ташвишлари». Андижон вилоятидан кўрсатув.
22.10 Бадиий фильм.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

10.30 «Мақом». Фильм-концерт.
11.00 «Лев Гурич Синичкин». Бадиий фильм.
12.15 «Ёшларга таянч керак».

* * *

БИШКЕК КЎРСАТАДИ

17.30 Янгиликлар.
17.35 «Чўртан балиқ амри билан». Мультфильм.
17.50 «Боболардан қолган сўз», «Сейтек».
18.05 «Қирғизистон бизнес оламида» (рус тилида).
18.30 «Ала-Тоо».
18.50 «Приватташтируу қандай журууде!».
19.10 «Элин сагинбас эр болбойт».
19.25 Катталар учун мультфильм.
19.30 «Эл шайирлари» жамоасининг концерти.
20.20 «Сессияни утурлап».
20.30 «Ала-Тоо».
20.50 «Қаерга ўқишга борсам экан!».
20.55 Севимли опералар саҳифаларида. Ж. Верди. «Дон Карлос». А. Малдибаев номидаги Қирғиз опера ва балет театрининг спектакли.

● «ОРБИТА IV»

I канал

Останкино

6.20 Кўрсатувлар тартиби.
6.25 «Мусиқий чолғулар ва уларнинг тарихи». Кўп серияли илмий-оммабоп фильм премьераси. 2-серия.

*

6.55 Янгиликлар.
7.30 «Игорь жангномаси» ҳақида эртак». Мультфильм.
7.55 «Қандай қилиб муваффақиятга эришиш мумкин!».
8.10 Футбол. Европа чемпионати. Дания—Англия терма командалари. Швециядан кўрсатилади.
9.50 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм.
10.35 «Кетсамикан, қолсамикан...». Телефильм премьераси («Экран»).
11.25 «Мусиқада шеърият».
11.55 «Мўъжизасиз мўъжизалар».
12.35 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Бахт кўрфази». Бадиий фильм (Свердловск киностудияси, 1987 й.).

*

14.00 Янгиликлар.
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Кремлда бир кун».
15.05 «Россия тонглари».
16.35 ТВ-Нева: «Ким биз билан!». 15-кўрсатув.
16.55 «Бой берилган галактика». Мультфильм.
17.00 «Кинонинг унутилмас саҳифалари».
17.45 «Муранода олинган совғрин». Телевизион бадиий фильм. «Нодир асарларнинг ишқибозлари» туркумидан (Италия).
18.50 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!

*

20.00 Янгиликлар.
20.20 «ВИД» таништиради: «Ток-шоу», «Ҳордиқ чиқаринг».
21.45 А. Вивальди. Концерт.
22.00 Футбол. Европа чемпионати. Голландия — Шотландия терма командалари. Швециядан кўрсатилади. Танаффус пайтида — (23.00) Янгиликлар.
00.25 «ВИД» таништиради: «Бўрон қушининг сояси». Россия мустақиллиги кунига бағишланган концерт.
01.55 «Инспектор Гулл». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Шеърият театри. В. Яхонтов А. С. Пушкин шеърларини ўқийди.
8.25 «Вариацияли мавзу». Хор студияси Краснопресняда.
9.10 «Ҳали англанмаган коинот».
9.55 Мульти-пульти. «Оқ капалак».
10.05 Фольклор. «Номаълум маданиятлар».
10.50 «Калит» кўрсатуви.
11.20 Россиянинг телевизион театри. «Сеҳрли ҳалқа». Рязань Давлат қўғирчоқ театрининг спектакли.
12.10 «Ҳамон ёнингдаман». Хайрия концерти.
12.55 Парламент хабарномаси.
13.10 «Кастлин гран-приси».
13.20 Кундузги сеанс. «Робин Гуд йўллари». Бадиий фильм.
14.40 «Тўхтаб, қайрилиб боқ...».
15.25 «Берёзка» ансамблининг концерти.
15.55 «Бургут ордени» — Россия мукофоти».
16.45 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
17.00 Хабарлар.
17.20 Эълонлар.
17.25 Футбол. Европа чемпионати. Югославия — Англия терма командалари. Швециядан кўрсатилади. Танаффус пайтида — Эълонлар.
19.20 «Ҳар бир кун байрам».
19.30 Такрорий фильмлар кинотеатри. «Плюшчихадаги уч терак».
20.45 «Вальс».
20.55 Эълонлар.
21.00 Хабарлар.
21.20 «Винил чангалзорлари».
21.50 «Тилла шпора».
22.20 Енгил атлетика. Ака-ука Знаменскийлар мемориали.
23.15 Россия Федерацияси Олий Кенгашининг сессиясида.

Шанба, 13 VI

● ЎзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 «Зулматни тарк этиб». Бадиий фильм.
9.35 «Ўзбекистон спорти».
10.05 «Саодатли санъат сайёралари». Фильм-концерт.
10.45 «Бозор иқтисодиёти йўлида».
11.25 «Таълим ва маданий мерос».
12.05 «Эл тинчлиги йўлида».
12.35 «Мушоира». Адабий кўрсатув.
13.10 «Ҳамкорлик асосидаги манфаатдорлик».
13.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Талабалик йилларим».
14.35 «Оила».

* * *

18.00 «Лола ҳақида қисса». Мультфильм.
18.15 «Осиё халқаси». Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон болалар амалий-декоратив санъати кўргазмаси.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Чолғу куйларидан концерт.
19.40 «Кино жавонидан».
20.30 «Туркистон» ахбороти.
21.00 «Юлдуз» шуъласи.
21.35 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Омад».
22.35 «Ҳаётнинг бошланиши». Бадиий фильм.
23.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

АШҒАБАТ КЎРСАТАДИ

12.30 «Шишадан чиққан жин». Қисқа метражли бадиий фильм.
13.00 «Оба дурмуши». Қишлоқ меҳнаткашлари учун кўрсатув.

* * *

17.00 «Мулоқот».
18.00 Ўзбекистон телевидениесининг кўрсатувлари (рус тилида).
19.00 Марий телевидениесининг кўрсатувлари.
20.00 Янгиликлар (рус тилида).
20.10 Туркманистон Президент сайловларига ҳозирлик кўрмоқда.
20.40 Кичкинтойлар сизлар учун!
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ватан». Ахборот кўрсатуви.
21.45 «Едиген». Адабий кўрсатув.
22.45 «Гозьетим». Ёшлар учун кўрсатув.
23.45 «Раджлакшми». Ҳинд бадиий фильми. 1-серия.

● «ОРБИТА IV»

I канал

Останкино

5.50 Кўрсатувлар тартиби.
5.55 «Ишбилармон кишининг шанба тонги».

*

6.55 Янгиликлар.
7.30 «Труба» радиоси.
8.00 «Марказ».
8.40 «Эльдорадо».
9.13 «Мусиқий дўкон».
9.40 «ЭХ». Экологик хроника.
9.55 Футбол. Европа чемпионати. МДҲ—Германия терма командалари. Швециядан кўрсатилади.
11.25 «Волхонкадаги уй». А. С. Пушкин номли тасвирий санъат музейи ҳақида.
12.15 «Немислар Иккинчи жаҳон урушида». Телефильм премьераси (Германия). 1-фильм.

*

14.00 Янгиликлар.
14.20 Зазеркалье. «Гўзал Ойсулув ҳақида эртак». Бадиий фильм.
15.40 «Лизюков кўчасилик мушукча». Мультфильм.
15.50 «Қизил квадрат».
16.30 Ўз ишининг усталари билан учрашувлар. К. Бергонци, И. Перльман.
17.00 «Санъат ҳомийси Савва».
17.45 «Майя ариси». Кўп серияли мультфильм премьераси.
18.10 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Анна Каренина». Бадиий фильм. (АҚШ).
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!

*

20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 «Аншлаг, Аншлаг!».
21.50 «М. И. Глинка романслари». Фильм-концерт.

*

23.00 Янгиликлар.
23.35 Волейбол. Жаҳон лигаси биринчилиги. Эркаклар. МДҲ—Японія терма командалари. «Динамо» спорт саройидан кўрсатилади.
00.35 Енгил атлетика. «Кремль мили».
01.05 «Инспектор Гулл». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.20 Миллий баскетбол уюшмасининг баскетбол шарҳи.
7.50 Футбол. Европа чемпионати. Голландия—Шотландия терма командалари. Швециядан кўрсатилади.
9.30 «Агар сиз...».
10.00 «Плюс ўн бир» видеоканали.
12.00 Енгил атлетика. Ака-ука Знаменскийлар мемориали.
13.00 Кундузги сеанс. «Учувчида менинг хаёлим». Бадиий фильм.
14.05 «Улкан кичик бизнес». Тадбиркорларнинг Бутунроссия конференцияси якунларига доир.
14.35 «XX аср кадрда ва кадр ортида». Ҳужжатли панорама. «Қадрдон Никита Сергеевич».

*

16.10—19.25
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

16.10 «Умид» (уйғур тилида).
17.00 «Безнен мирас» (татар тилида).
17.50 «Замандас» (қозоқ тилида).
18.40 «Само даъвати». Христианлар байрами «Троица»га бағишланган кўрсатув.

*

19.25 «Келди-ю, кетди». Бадиий фильм.
20.55 Эълонлар.
21.00 Хабарлар.
21.20 Футбол. Европа чемпионати. МДҲ—Германия терма командалари. Швециядан кўрсатилади. Танаффус пайтида — Эълонлар.
23.10 «Мутлақо махфий».

Якшанба, 14. VI

● ЎзТВ I

7.00 «Субҳидам».

*

8.00 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Болалар».
10.00 «Бўстонлиқнинг зиё масканлари».
10.40 «Эл хизматида». Адабий кўрсатув.
11.20 «Ур тўқмоқ». Республика қўғирчоқ театрининг спектакли.
12.15 «Партизан ертўласининг сири». Бадиий фильм.
13.20 «Колледж истиқболи».
14.00 «Халқ севган достонлар». Абдуназар Поёнов. «Авазхоннинг туғилиши».

Тижорат канали;

15.00 «Эътиборталаб соҳа». Ўзбекистонда канопчиликни ривожлантириш ҳақида.
15.30 «Юксалиш сари».

* * *

18.00 «Кучукча ва эски шиппак», «Дайди тўтининг қайтиши». Мультфильмлар.
18.30 «Кичкинтой» студияси. «Доно бобо даврасида».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Бу ерга қуёш яқин». Кинокўрсатув.
19.50 «Хотира». Ориф Ҳакимов.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Уйимизда тинчлик, осойишталик бўлсин!».
21.40 «Якшанба оқшомида». Мусиқий кўрсатув.
22.35 «Шоқол учун қопқон». Бадиий фильм.
23.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

АШҒАБАТ КЎРСАТАДИ

12.05 Мультфильмлар тўплами.
13.00 «Туркмен сеси». Тележурнал.

* * *

17.05 «Балли шахир».
17.35 «Мулойим келин». Телевизион бадиий фильм.
18.45 Ашгабат консерваторияси талабаларининг ҳисобот концерти.
20.00 Янгиликлар.
20.10 Гельди Бяшиевнинг шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар.
20.45 Кичкинтойлар, сизлар учун.
21.00 «Ватан». Ахборот кўрсатуви.
21.45 Ҳинд кинофильмларидан қўшиқлар.
22.15 «Илҳом». Адабий кўрсатув.
22.55 «Раджлакшми». Ҳинд бадиий фильми. 2-серия.

● «ОРБИТА IV»

I канал

Останкино

5.20 Кўрсатувлар тартиби.
5.25 «Руҳни чиниқтириш».
6.25 Ритмик гимнастика.

*

6.55 Янгиликлар.
7.30 «Спортлото» тиражи.
7.40 «Камалак» халқ ижодиёти телекўрсатувлари IX халқаро фестивали.
8.10 «Троица» рус православ байрами.
8.30 «Эрта саҳарлаб».
9.10 «Ҳамма нарса бўлиши мумкин».
9.40 «Тонг юлдузи».
10.30 «Пи» белгиси билан.
11.20 «Оҳ, малика». Мультфильм.
11.30 «Аниқлик киритадиган бўлсак...».
12.10 «Янги авлод танлайди».
13.00 «КТВ I ҳамда Франс интернасиональ канали» таништиради. «Ёввойи табиат қўриқхоналари» туркумидан телефильм премьераси. 3-фильм.
13.30 «Марк ва Софи». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-фильм.

*

14.00 Янгиликлар.
14.15 Кўрсатувлар тартиби.
14.20 «Саёҳатчилар клуби».
15.10 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Онлавий низо» (Ўзбекистон).
15.20 А. Вивальди. Концерт.
15.30 «Уолт Дисней таништиради...».
16.20 «Эфирда бевосита мулоқот».
17.00 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
17.40 Кўрсатувлар тартиби.

*

17.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.00 «Нима! Қаерда! Қачон!».

*

19.00 «Якунлар».
19.45 «Телелоция».
20.00 Москвада П. И. Чайковский номли I халқаро ўсмирлар турнирининг очилиши. Консерваториянинг Катта залидан олиб кўрсатилади.

*

22.15 Янгиликлар.
22.30 «Н—бенд» гуруҳи. Яккахон С. Челобанов.
23.00 Футбол. Европа чемпионати. Швеция — Дания терма командалари. Швециядан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — (24.00) «Спорт уик-энди».
01.00 Кўрсатувлар тартиби.
01.05 «Беш плюс».
01.55 «Ҳамлет» мавзуида ўйлар. Д. Шостакович мусиқасига яратилган фильм-балет.

● «ДУБЛЬ IV»

«Россия» канали

7.00 Хабарлар.
7.30 Ҳужжатли панорама. «Елецга қайтиш».
7.45 Миллий баскетбол уюшмаси профессионаллари ўртасида баскетбол бўйича жаҳон чемпионати.
8.45 «Хоҳ ишонинг...».
9.15 «Бетакаллуф суҳбатлар». 4-кўрсатув.

*

10.00—13.00
ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ «ДЎСТЛИК» ВИДЕОКАНАЛИ

10.00 «Авлодлар».
11.00 «Қутлаймиз».
11.30 Самарқанд учрашувлари.
12.00 «Кашфиётлар оламида».

*

13.00 Кундузги сеанс. «С» шаҳрида». Бадиий фильм.
14.50 «Омад кулиб боққанда». Саралаш тури.
15.00 «Ўз ишининг усталари. «Скрипкачи В. Третьяков». Видеофильм премьераси. 5-фильм.
15.55 «Табассум-ла, Тбилисидан». Хайрия концерти. 2-қисм.
16.00 Хабарлар.
16.20 Эълонлар.
16.25 «Ҳақиқат онлари». А. Караулов саволларига Чернобиль АЭСининг собиқ директори В. Брюханов жавоб беради.
18.20 «Ҳар бир кун байрам».
18.30 «А» программаси.
19.30 «Рок-кафе».
20.00 Футбол. Европа чемпионати. Франция—Англия терма командалари. Швециядан кўрсатилади. Танаффус пайтида — Эълонлар, Хабарлар.
22.15 Спорт хабарлари. «Швеция-92».
22.30 Ишдан бўш пайтингизда. «Диққат, сувратга олаяпман».
22.40 «Формула I» классида автопойга бўйича жаҳон чемпионати. Танаффус пайтида — Эълонлар.

«Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз» ҳафтаномасининг 5 июнь сонидан олинди.

Абдушукур МУҲАММАД ЭМИН

Яхшию ёмонга руҳдир посбон

Абдушукур МУҲАММАД ЭМИН — машҳур уйғур шоири, ўнлаб китоблар муаллифи. Шинжон университетининг профессори.

Абдушукур ака яқинда Ўзбекистоннинг азиз меҳмони бўлди.

СИР БЎЙИДА СОЧ ТАРАР МАЛАК

Сир бўйида соч тарар малак, —
Йиллар бўйга-бўй қўшган «Шош»им.
Раққос қизга ёйилар палак —
Навбаҳордан эрур наққоши.

Қуёш билан ҳусни баравар,
Ой рухсорли қалбли нозаним.
Ҳусни қалбни этади такрор,
Гулгун воҳа у ўсган замин,
Малак раққос «Шош»им — Тошкентим.

Шарқ ғурури кўкка чўзар бўй,
Тошкент десам лабим сезар қанд.
Ўз япроғинг, ўз ҳидингни туй —
Интиларман бир боланг монанд.

Билармидинг олисларда сен
Тушларимда зоҳир эканинг.
Шодлигингни ардоқлайин мен,
Бўлмасин ҳеч дилда тиканинг.

Сақлайдиган сирим йўқ зеро —
Меҳринг менга туганмас илҳом.
Қанча-қанча қондошлараро
Уйғур-ўзбек қўш майиздек ном.

Атлас ичра ёнар қизларинг,
Қизларимга атлас ярашиқ.
Қайси одат ва қайси ирим
Билмам, эмас бизда қоришиқ.

Қўлда қадаҳ, титроқда жисмим —
Қадаҳ эмас — дилни тутарман.
Меҳмонингман, қўлингда измим —
Фарзандликни даъво этарман.

Сир бўйида соч тарар малак
Барно йигит шабқида бу дам.
Висол расмин кўрсатди фалак
Сепларини ейганда кўклам.

БИР АСР ОЛИСЛАБ

Барот кечаси[1]дир балки бу кеча,
Ҳар қабр олдида бир машъал ёнган.
Юлдузлар кўчганми — бу тун ўзгача,
Заминга қўшилиб ётибди осмон.
Ҳар қабр ёнида йиғлар бир арвоҳ —
Кўмилган жисмини йўқлаб турарди.
Жасади тупроқда унинг бепарво,
Раҳмсиз ошиқдек ошён қурарди.
Бир аср олислаб кетди хаёлим —
Жон ва тан қўйнига ҳижрон кирибди.
Машъала кўтариб тургандай руҳим,
Тилим ихтиёрсиз пичирлаб турибди.
Хатодир руҳ баланд, жисм паст демак,
Яхшию ёмонга руҳдир посбон.
Тинчиган жисмлар мангу пок демак,
Тансиз руҳ кўтариб юргани — армон.
Бу армон—пушаймон, бу армон—номус,
То абад қабрга етмайди зори.
Ҳаттоки пок руҳлар чекишар афсус,
Ўтмишга айланса жисмнинг бори.
Ё барот кечаси балки бу кеча,
Ҳар қабр олдида арвоҳ йиғлаган.
Иродам синарми қиёматгача—
Ўлмаган одамдан олиб имтиҳон.

1 зиёрат кечаси

Уйғурчадан Н. САЛОМОВА таржималари.

ЗАМИН ВА ОСМОН

Нима деса қўшилдик,
Макру ҳийлага лаънат.
Эшил деди, эшилдик,
Устувордир шайтанат.

Тагн тешик қумғонни
Бўпсан сувга тўлдириб.
Қуллик чалган бу жонни
Галдиратди кулдириб.

Замин ҳамда осмони
Тўз-тўзонлар ичинда,
Дони тугул сомони
Қолмасинму очунда!

Дардга дармон топилар
Хаста турар оёққа.
Шунда кўз очиб билар
Улоққанин қаёққа.

Х Х Х

Дунё ёришиб келар
Тонг отар томонлардан.
Бир лари насим елар
Субҳидам онлардан.

Дунё ёришиб келар
Тонг отар томонлардан.
Мададкор руҳ интилар
Қондош, жондош жонлардан,

Дунё ёришиб келар
Тонг отар томонлардан.
Илоҳий ишқ тилайман
Қошлари камонлардан.

Дунё ёришиб келар
Тонг отар томонлардан.
Жоним, сени асрасин
Кўзлари ёмонлардан.

Ортиқ ҚИЛИЧ

РАНГЛАР САБОҒИ

— Бугун болалар, — дерди мактабда ўқиб юрган пайтларимизда расмдан дарс берувчи ўқитувчимиз, — биз сизлар билан тарвуз расмини чизамиз. Шундан сўнг у қўнғир доскага оқ бўр билан тарвуз шаклини чизар, бизларга ҳам чизишни буюрарди. Уйга вазифа топшираркан, «Эртага ош чизиб келинглар», — дерди.

Чизиб келардик. У эса баҳоларкан «Ўҳ-ў, сеники сергўшт бўлибди-ку» дея кимгадир уч, тўрт, беш қўярди. Шу тариқа тасвирий санъат дарсларида ранглардан олган сабоғимиз қўнғир доска ва оқ бўр бўлди. Агар фақат бизнинг мактабда шундай бўлганида, эҳтимол қаламга олишга арзимасди.

Шаҳарга келдик, уч-тўрт рассом дўстлар туфайли тасвирий санъатнинг сирларидан огоҳ бўлдик, санъат музейига бориб туришни одат қилдик.

Кенг, ёруғ залларга каттакичик суратлар осиб қўйилган. Ўрол Тансиқбоев, Чингиз Аҳмаров ва бошқа юртдош рассомларимиз картиналари ёнидан тезда ўтиб кетган тенгдошларимиз «Чўмилаётган аёл» сурати қошида узоқ туриб қолишади. Ўшанда ён дафтарга тушмаса-да, ёддан чиқмас ўша дарсларни эслаймиз. Республикамизда тасвирий санъат дарсларига эътиборсизлик оқибатида бу ерда дурдоналарни томоша қилишга, соатлаб ҳайрат билан боқишга келувчилар ниҳоятда камлиги ойдинлашади. (Ҳозир ҳам кўпчилик мактабларда тасвирий санъат дарслари бошқа соҳа ўқитувчиларига моддий аҳволини яхшилаш учун бериб қўйилган).

Санъат, айниқса рассомлик санъати эса сирли бир хилқат. Ҳар бир санъат дурдонаси бир роман, катта бир асар билан тенг. Ҳаёт, жамият, инсоннинг ундаги ўрни ҳақида сабоқ беради. Ҳар бир жилва, ҳар бир ранг барча-барчасида рассомнинг — инсоннинг дунёқараши яширин. Эътиборсизлик оқибатида бу сирлар асрори очилмай қолаяпти. Шундай бўлмаганида Чингиз Аҳмаров асарларини биздан кўра Ҳиндистон, АҚШ, Туркия, Япония, Италия, Миср, Яман ва Ливанда кўпроқ ёқтиришларини қандай баҳолаш мумкин.

Чингиз Аҳмаров асарларини инсон оппоқ дил билан томошага бормоғи лозим. (Ростдан ҳам рассом меҳнатини томошага бориш учун вақт топишнинг ўзигина етарли эмас, кайфият ҳам лозим). Дилда бор ташвишни унутмоқ, хаёлдаги барча фосиқ ниятлардан воз кечиш керак. Шундагина сиз уни англайсиз, сабоқ оласиз. Шу боис ҳам санъат кишини тозартиради дейдилар.

СУРАТЛАРДА: Ўзбекистон халқ рассоми Чингиз Аҳмаров шогирди Шаҳноза Абдуллаева билан (юқорида) ва набиралари даврасида; «Шукур Бурхоновнинг Шоҳ Эдип ролидаги портрети» ва «Раққоса портрети» (пастда) асарлари.

Т. ЭШБОЕВ.

ХОРАЗМДА ХАЛҚАРО ТАНЛОВ

УРГАНЧДА ёш скрипкачи ва виоленчель чолғувчиларининг биринчи халқаро танлови ўтказилди. Унда Мустақил Давлатлр Ҳамдўстлигига кирувчи барча республикаларнинг вакиллари ўз устозлари билан биргаликда иштирок этдилар. Болалар эстетик тарбияси арбоблари халқаро уюшмаси, Ўзбекистон бастакорлар уюшмаси, Урганч ёғ-мой комбинати халқаро танловнинг ташкилотчилари ва ҳомийлари бўлишди.

Чинакам истеъдод эгаларини излаб топиш, талантига сайқал бериш танловнинг бош шарти қилиб белгиланди. Шу мақсадда собиқ Иттифоқнинг бир гуруҳ етакчи мусиқашунос олимлари, таниқли санъаткорлар ижрочилар баҳсига ҳакам, кузатувчи ва меҳмон сифатида таклиф қилиндилар. Москва давлат консерваториясининг профессори С. Кравченко раҳбарлигидаги эътиборли ҳайъат ёшларнинг ижрочилик маҳоратини талабчанлик билан баҳолади. М. Глинка номидаги Новосибирск консерваториясининг мусиқа мактаби ўқувчиси Наталья Ломейко, Урганч мусиқа билим юрти талабаси Комил Мусаев танлов талабларини моҳирона бажариб, ғолиб бўлдилар. 10 нафар иштирокчи совриндорлик дипломига сазовор бўлди. Улар орасида ўзбекистонлик Мадат Худойберганов, Дилшод Назаров, Рина Фатхуллахўжаева, Сергей Цой ҳам бор.

А. СОБИРОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

● ОЛИЙ ТАЪЛИМ ИҚТИСОДИЁТИ

МУАЛЛИМЛАРАРО РАҚОБАТ БЎЛСА...

Агар давр талабига жавоб бера олмайдиган, жамиятнинг ривожланиш қонунларига мос келмайдиган, келажакни олдиндан кўра билмайдиган кадрлар тайёрлашни давом эттираверсак — нима бўлади? У қандай оқибатларга олиб келади? Бир сўз билан айтсак, бу — фожеа, яъни жумҳуриятимиз фожеаси, бизнинг — барчамизнинг фожеамиз.

Хўш, шундай экан, бундай ҳолларнинг илдизи қаерда, деган ўринли савол туғилади. Бизнингча, шу пайтгача ривожланган бошқаришнинг маъмурий-буйруқбозликка асосланган «қизил» тизими, таълим-тарбияга малакали мутахассислар тайёрлашга салбий таъсир этиб келди. Олий билимгоҳлар ўртасида мутахассис кадрлар тайёлашда фаол рақобат йўқлиги, профессор-ўқитувчиларнинг моддий манфаатдорлик даражаси пастлиги ҳам оёғимизда кишан эди. Юқорида зикр этилган сабаблардан сўнггиси малакали мутахассислар тайёрлашга ҳануз таъсир этмоқда. Ҳатто, айрим профессор-ўқитувчиларнинг олий билимгоҳлардан бошқа даромадлироқ соҳаларга ўтиб кетиш ҳоллари юз бераяпти. Бизнингча, бунинг энг асосий сабабларидан бири собиқ иттифоқ даврида яратилган ижтимоий маҳсулотни жамият аъзолари ўртасида тақсимлашда йўл қўйилган камчиликлардир. «Ҳар кимнинг қобилиятига, ҳар кимнинг меҳнатига яраша» деган мезоннинг бузилиши оқибатида ишчи кучи қимматининг баҳоси реал аниқланмаганидир. Натижада аҳоли даромадларининг асосий шакли бўлмиш иш ҳақи шундай белгилаб келиндики, оқибатда бу ўрта ва олий билимгоҳларнинг ривожланишига салбий таъсир этди. Масалан, 1940 йилда жумҳурият халқ хўжалигидаги ҳар бир ишчи ходимнинг ўртача ойлик маоши 29,7 сўмни, халқ таълими соҳасида хизмат қилувчиларники 31,7 сўмни ташкил қилган. Бу нисбий мутаносиблик 1970 гача сақланиб келинган. 1970 йилдан бу мутаносиблик бузила бошлади. Масалан, 1989 йили бутун халқ хўжалигида ўртача ойлик иш ҳақи 193,5 сўм бўлиб, халқ таълими соҳасида бу кўрсаткич 167,7 сўмни ташкил этди. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда олий билимгоҳларда таълим олаётган кечки-сиртқи бўлим талабаларининг иш ҳақлари уларга сабоқ бераётган муаллимларнинг ўртача ойлик маошларидан юқорилаб кетди.

Иқтисодиётнинг бозор муносабатларига ўтиши билан хўжалик ҳисобидаги корхона ва ташкилотлар олган даромадларининг ҳажмига қараб ишчи-ходимларга иш ҳақи миқдорини белгилайди, албатта. Лекин давлат бюджетидаги ташкилотларда, жумладан Халқ таълими ва Олий таълим вазирлигига қарашли билим даргоҳларидаги ходимларнинг иш ҳақлари бозор иқтисодиёти шароитида қай тартибда ўрнатилиши керак, деган савол кўндаланг бўлиб турибди.

Тўғри, кейинги йилларда профессор-ўқитувчиларнинг моддий шароитини яхшилашга жумҳурият ҳукумати эътиборни қаратди. Президентимиз Фармонига мувофиқ 1992 йил январдан бошлаб олий билимгоҳ профессор-ўқитувчилари, ходимларининг ойлик маошлари 100 фоизга оширилганлиги, 1 мартдан бошлаб улар яшаб турган давлат квартиралари шахсий мулк сифатида берилиши, электр энергиясидан, табиий газдан ва бошқа коммунал хизматлардан фойдаланишдаги имтиёзлар, 16 мартдан эса уларнинг ойлик маошлари яна 1,7 марта оширилгани шулар жумласидандир.

Албатта, эндигина мустақиллик йўлига қадам қўйган жумҳуриятимизда иқтисодий қийинчиликлар бўлиши табиий. Ҳозирги бозор иқтисодиётига ўтиш даврида ҳукумат томонидан амалга оширилаётган тадбирлар профессор-ўқитувчиларнинг моддий жиҳатдан яшаш шароитларини тўла-тўкис яхшилаб бериши анча мушкул. Бунинг учун эса ҳар бир олий билимгоҳ ўз ички имкониятларидан келиб чиқиб, профессор-ўқитувчиларнинг моддий манфаатдорлигини оширишга қаратилган чора-тадбирлар тизимини ишлаб чиқмоғи лозим.

Бу борада Тошкент Молия олийгоҳида қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Масалан, билим даргоҳи қошида «Мададлимитед» номли кичик корхона очилган бўлиб, унинг асосий фаолияти ижара, қўшма корхоналар, ширкатлар ва бошқа ташкилотларга шартнома асосида ҳисобчилар тайёрлашга қаратилган. Бундан ташқари, хўжалик шартномалари асосида қишлоқ хўжалиги корхоналарини фермерлик хўжаликларига айлантириш йўллари хусусида олиб борилаётган ишлар ҳам диққатга сазовордир. Жамоа аҳли вилоятларда, районларда ҳам қатор амалий ишларни олиб бораяпти. Чунки бозор муносабатларига ўтишимиз оқибатида нарх-навонинг ошиши, бюджетдаги тақчиллик, маҳсулотларнинг етишмаслиги аҳоли ўртасида тушунмовчилик келиб чиқишига сабаб бўлиши мумкин. Шунинг учун кўплаб мутахассис ўқитувчиларни ҳам маълум даврга амалиётни ўрганиш учун ишлаб чиқариш соҳаларига юборилса, мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Юқорида баён этилган фикр ва мулоҳазалар ижобий ҳал қилиниши ёш авлодимизни бозор муносабатлари шароитида жумҳуриятимиз иқтисодиётини тиклай оладиган, уни ривожланган мамлакатлар қаторига кўтарадиган етук мутахассислар бўлиб етишувини таъминлайди.

Б. ҲОШИМОВ,
Ғ. ҚУДРАТОВ.

ТАБОБАТДАГИ ЯНГИЛИК

ДЕЗОКСИПЕГАНИНА ГИДРОХЛОРИД

Республика тиббий муассасаларининг раҳбарлари шифокорлари, дорихона ходимлари диққатига!

Султонбек Қоплонович Исломбеков номидаги Ўзбекистон кимё-фармацевтика ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳозирги кунда ўлкамизда кенг тарқалган «Исириқ» гиёҳидан шифобахш дори — дезоксипеганин гидрохлорид моддасини саноат миқёсида ишлаб чиқаришга киришди.

Дезоксипеганин гидрохлорид фармакологик қўмита тавсиясига кўра кучли антихолинэстераз моддаси сифатида неврит, полиневрит, радикулит, полиомиелит, церебрал, паралич, руҳий импотент, ичак ва буйрак атонияси, миостения, миопатия, мия қон алмашинуви бузилиши дардларини даволашда ишлатилиши мумкин.

Дезоксипеганин гидрохлорид таблеткалар ва ампулаларда ишлаб чиқарилади.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, К. Цеткин кўчаси, 41-уй.

ДЕЗОКСИПЕГАНИНА ГИДРОХЛОРИД
10 таблеток по 0,05 г
Применять по назначению врача
Хранить в темном месте
Цена 4 р. 04 к. Р.89.377.8
ТАШКЕНТСКИЙ ХИМФАРМЗАВОД
Tabulettae Desoxypeganini hydrochloridi 0,05

Ўзбекистон Республикаси Президенти девони жамоаси девон масъул ходими Т. Х. Рауповга онаси

Муқбил РАУПОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия ва ҳамдардлик изҳор этади.

«Мулоқот» журнали ижодий жамоаси ва таҳрир ҳайъати журнал ҳаммуассиси Маданият ва умуминсоний қадриятлар халқ академиясининг президенти, таҳрир ҳайъати аъзоси Т. Тожиддиновга умр йўлдоши

Замира САНОҚУЛОВАнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади, марҳуманинг яқинларига сабр-бардош тилайди.

ХАЛҚ СЎЗИ
●
НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР:
маълумот учун 33-07-48;
эълонлар бўлими 32-09-25.
Индекс: 64608. Буюртма Г—197.

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси.

Бош муҳаррир вазифасини бажарувчи: Анвар ЖУРАБОЕВ.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:
Карим БАҲРИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Зоҳид НОРМУҲАММЕДОВ, Ҳабибулла ОЛИМЖОНОВ (бош муҳаррирнинг биринчи ўринбосари), Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Абдукарим РАҲИМБЕРДИЕВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Қулаҳмад РИЗАЕВ, Эркин САМАНДАР, Азим СУЮН, Александр ТЮРИКОВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Александр УЛИЧКИН (масъул котиб, «Народное слово»), Муҳтарама УЛУҒОВА (бош муҳаррир ўринбосари, «Халқ сўзи»), Раим ФАРҲОДИЙ, Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП
Тошкент шаҳри,
Ленинград кўчаси, 19-уй.

● Таҳририятга ҳажми 7 когоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.